

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

TILL VÅR här nedan meddelade nekrolog äro vi i tillfälle foga den aflidna författarinnans senast tagna porträt. Fotograferingen ägde rum i fru Stjernströms hem för endast några månader sedan, och att den öfver

LOUISE STJERNSTRÖM.

EN NYSS BORTGÅNGEN FÖRFATTARINNA.

I EN HEMTREFLIG, gammaldags stockholmsvåning vid Jakobsbergsgatan kunde vännerna till den åldriga damen alltid under vintermånaderna träffa fru Louise Stjernström, då hennes hälsa tillät henne att taga emot visiter. Och det gjorde den nästan alltid, ty fru Stjernström bar sina några och nitio år med en beundransvärd elasticitet. Det var endast på sistone som krafterna gånge vika, och i slutet af det nyss tilländalupna året somnade hon lugnt in i den sista sömnen efter ett sällsynt långt och af ideell sträfvan arbetsfyllt lif.

Af fadern, den produktive historiske skriftställaren P. A. Granberg, hade hon ärft sin litterära talang, och då hon 1861 ingick äktenskap med teaterdirektören Edvard Stjernström — hennes yngre syster Jeanette, som afled 1857, hade dessförinnan varit Stjernströms maka — kom hon att ägna sin penna åt ett flitigt dramatiskt författareskap. Redan under det system ännu lefde, hade hon, tillsammans med denna, skrivit åtskilligt för scenen.

Men i och med makens 1877 inträffade död och sedan hon sålt hans teaterbyggnad, nuvarande Svenska teatern, slog hon sig på det författareskap, till hvilket hennes håg alltid stått, nämligen den romantiserade historiska berättelsen.

Studiet af våra häfder intresserade henne mer än allt annat. Under åtskilliga år så godt som lefde hon på Kgl. biblioteket, där bibliotekarien Harald Wieselgren, på hvars vänskap hon satte högt pris, vägledde henne i hennes forskningar. —

Man tillbragte alltid angenäma stunder i den åldriga damens sällskap, och hon tyckte aldrig illa vara att bli störd i sitt arbete, där hon satt vid en liten skrifpult med en mängd tätskrifna ark framför sig.

Hennes ögon, kring hvilka nära nog ett helt sekel ritat sin innehållsrika teckenskrift, lyste af intelligens och godhet, då hon räckte fram handen till hälsning, och samtalet kom i gång af sig själf.

Fru Stjernström närde ett lifligt intresse för allt, som rörde sig i tiden, och hon hade ej

åldringars vanliga uppfattning, att människorna nu voro sämre än förr.

“Det finns så ofantligt mycket godt hos svenskarne,” brukade hon säga; “jag ser det ideella draget hos dem, men det har icke blifvit uppodladt som det bort.”

Det var hennes lifs dröm att genom sin penna kunna bidra till höjandet af nationens fosterlandskänsla och själförtröstan. I detta syfte blef hon den historiska berättaren Karl Blink, som satt vid skrifbordet sexton timmar om dygnet och i volym efter volym lät våra häfders hjältegestalter passera revy i af hennes fantasi romantiserade episoder. Hon begynte med Sten Sture d. ä. och fortsatte till och med Gustaf III. Det hela utgör femton band, af hvilka några utkommit i bokhandeln och sålts i ett eller annat tusental exemplar.

hufvud kunde ske berodde af en ren tillfällighet, ty fru S. hörde till de människor, som aldrig vilja posera för en kamera. Det bakom henne hängande porträttet återger hennes make teaterdirektören Edvard Stjernström.

“Och alla de öfriga delarne?” frågade vi en gång, då vi gjorde henne ett besök och samtalet helt naturligt, efter åtskilliga utvikningar in på religiösa, sociala och politiska ämnesfält, gick öfver till litteraturen i allmänhet och hennes författareskap i synnerhet.

“Ack, dem har jag här, väl förvarade i renskrifna manuskript... Vänta litet!” Hon reste sig och gick med små, ljudlösa steg in i ett annat rum, från hvilket hon kort därefter återvände i sällskap med en tjänarinna, som bar en gammal blommig nattsäck, hvilken svälde af sitt innehåll. Då den öppnades, visade sig en mängd tjocka pappersluntor, fullskrifna på alla sidor och noggrant om lindade med snören. Från titelarken lyste, präntade med darande, men stor stil, namnen på flertalet af våra stora konungar.

Det var den nittiofemåriga författarinnans lifsverk. Vi genombläddrade buntarne, medan fru S. fördjupade sig i långa, intressanta utredningar om de olika konungarne och förtrodde oss, huru hon tänkt sig, att dessa hennes böcker borde bli en folkläsning för hennes landsmän.

“Alla de här rysansvärda kolportageromanerna af franska och engelska sensationsförfattare, som spridas bland vårt folk, äro ett

fördärf,” sade den lifliga åldringen, hvilken hade väl reda på den mindre lämpliga billighetsläsning vissa smarta förläggare inte akta för rof att göra lysande affärer på. “Jag tycker, att mina historiska berättelser kunde få utgöra en hälsosam motvikt mot det där eländet... Själfr har jag kostat på en billighetsupplaga af Sten Sture d. ä. och skänkt bort 1,000 exemplar... Men det blir ingen riktig fart i det hela, förrän en förläggarfirma tar hand om verket... Hos Bonnier kom på sin tid ut några delar, men de kostade närmare 6 kr. delen, och det ville folk förstas inte betala.”

Omständigheterna fogade det så, att fru Stjernström fick en förläggare till sina böcker, innan hon gick bort. Firman Fröleen & C:o ämnar nämligen nästinstundande höst ge ut en illustrerad billighetsupplaga af Karl Blinks “Fosterländska minnen”. Således blir det den

A. BLOMBERG FOTO.

varmhjärtade författarinnan beskärmt att efter döden genom sina arbeten komma i kontakt med sitt folk, om hvilket hon i alla skiften tänkte så högt och som hon älskade med den sanna patriotens värme. Hennes historiska berättelser torde ock lämpa sig synnerligen bra som folkläsnings. De äro skrifna i en flärdlös, målade stil och äga romanens spännande händelseinnehåll, hvartill kommer det ideella drag, med hvilket författarinnan uppfattade såväl tid som människor. Någon högre litterär måttstock får man däremot ej lägga på hennes skildringar ur våra häfder; de bäras uteslutande af sin blåögda enkelhet och ett ödmjukt hjärtas kärlek till Sverige. — Bland författare dyrkade hon framför andra Walter Scott, som hon läste om och om igen. Dansken Ingemanns historiska romaner tillhörde också hennes favoritlektyr. Däremot förnekade hon med ålderns hårdnackade konservatism och naturligtvis äfven till följd af bristande litterära förutsättningar genialiteten och kraften hos Strindbergs historiska dramer. Kom man under sitt samtal med den gamla in på det kapitlet, blef hon het af indignation och den lilla gestalten växte.

Under de senare åren visade hon sig aldrig ute i stockholmslivet, undantagandes de försommar- och höstdagar, då hon var stadd på flyttning till och från sitt landställe vid Mälaren. Men icke dess mindre hade hon väl reda på sin stad och dess utveckling. Om våra nuvarande teaterförhållanden hyste hon ingen synnerligen hög tanke, och i ett fall tyckte hon på åldringars vis, att "den gamla goda tiden" stod framför den vi lefva i, nämligen med afseende på skådespelarne, hvilka i fråga om konstnärlighet och allvar i arbetet stodo på ett högre plan förr än nu. Åt pressens frampuffande af våra dagars små teaterstjärnor medels långa intervjuer, där allt möjligt struntprat, som ett sådant litet aktrisämne behagar släppa ur munnen, får fylla spalt efter spalt, log hon ett hvasst ironiskt löje.

"Ha de verkligen så ondt om text," kunde hon då yttra, "eller säg mig, ni som står det där närmare än jag, begär folk att få veta, när fröken X. spelar tennis om mornarna, att fru Y. går med hushållsförkläde i sitt hem och att fröken Z., som knappast hunnit öfver statistadiet, funderar på en primadonnakarriär i Nya världen?"

Vi sökte efter bästa förmåga klargöra detta kinkiga spörsmål, hvilket hade till följd att den gamla blef än mera satirisk.

Som ett bevis på, hur starkt hennes andliga puls slog trots de höga lefnadsåren må anföras, att hon till Linnéjubileet sistlidne maj satte sig ned och på rak arm, under loppet af några dagar, författade en lefnadsteckning öfver blomsterkonungen, som kom ut i bokform kort före bemärkelsedagen, och hvilken lär ha sålts i flere tusen exemplar. För ett par år sedan eröfrade hon jämväl ett pris i en följetongstäflan. Ständigt hvälfde hon nya litterära planer i sitt hufvud, och då hon ej längre själf förmådde hålla i pennan, dikterade hon för någon af sina närmaste. Vid sidan af sina litterära intressen hade hon äfven praktiska sådana af olika slag, allt beroende på en verksamhetslust, som aldrig tyckte om att ligga i träde. Men först och sist var det hennes varma, rika hjärta, som var häfstängen i allt hennes görande och låtande. Intet mänskligt var henne likgiltigt. Mycket hade hon sett af lifvet, umgåtts med stora och små människor och lärt af allt hvad hon erfarit. Hon var en personlighet, begåfvad med hjärtats snille, och det minne hon efterlämnar hos alla, som kände henne närmare, är ljusst och vackert — rent som den hvita januarisnö, hvilken nu ligger mjuk öfver hennes grafkulle på Johannes kyrkogård.

ERNST HÖGMAN.

K.F.U.K:s NYA STOCKHOLMSHEM

1. BYGGNADENS YTTRE. 2. STORA HÖRSALEN. 3. EXPEDITIONEN. 4. LÄSESALONGEN.

DEN, SOM VET hvad ett byggnadsföretag i hufvudstaden vill säga i våra dagar, skänker sin odelade beundran åt K. F. U. K. för det storverk föreningen åstadkommit med sin präktiga nybyggnad vid Brunngatan. Denna sammanslutning af religiöst liktänkande kvinnor förfogar dock, skulle man tycka, mest öfver immateriella värden och räknar nog sitt största medlemskap bland dem, som bestå sig med mycket begränsade tillgångar. Entusiasmen och offervilligheten ha dock här, som vid många andra tillfällen, visat sig kunna uträtta ett af de underverk, hvilkas tid visst icke ännu är förbi. Bland utom- eller rättare närstående, hvilkas sympati och verksamma understöd haft sin stora betydelse vid byggnadsplanernas realiserande, må nämnas särskildt öfverintendenten Nyström. Invigningen ägde rum den 29 december 1907 i stora hörsalen och blef en värdig och stämningsfull högtidlighet, allt igenom präglad af den varma religiositet, som kännetecknar K. F. U. K. och om hvars omedelbara innerlighet äfven högtidsskriften är ett bevis. Kronprinsessan, som liksom prinsessan Ingeborg visat varmt intresse för föreningen, förrättade själf invigningen. Till programmet hörde äfven högtidstal af ordföranden fröken Anna Roos och en kantat, skrifven af författarinnan Mathilda Roos med musik af fru Alice Tegnér.

I det nya föreningshuset, hvaraf vi här meddela en exteriör och ett par interiörer, har K. F. U. K. nu fått ett rymligt, gladt och vackert hem. Man kommer genom en sorglöst stort tilltagen yttre förstuga in i stora expeditionsrummet: ett vackert rymligt rum med ett bredt

fönster, hållet i hvitt och gult. Här residerar sekreteraren, i ett litet rum till höger ordföranden, och i ett till vänster förbundsstyrelsen. Från expeditionsrummet kommer man genom breda skjutdörrar vidare in i läsrummet. som prydes af en älskvärd gammal farmorsmöbel i mahogny, klädd i grönt och mildt rött, en gåfva af professor och fru Retzius. Bredvid läsrummet ligger biblioteket, där bibliotekarien förmedlar boklån. "Kvinnliga missionsarbetare", en yngre systerförening med syfte att understödja yttre missionen och, synnerligast hos kvinnorna, väcka intresse för densamma, har äfven i denna våning sin lokal. Här finnas äfven två mindre gästrum.

I våningen en trappa upp ligger mindre hörsalen, som kan sammanslås med det därinnanför liggande lektionsrummet. Här är vidare ekonomiafdelningen, husmoderns rum och det präktiga terummet, hvars anordnande prinsessan Bernadotte till stor del haft om hand. Här liksom i flere andra rum ge handsydd prydnadsarbeten, dukar och kuddar, en hemlik prägel.

Husets stolthet och prydnad är dock stora hörsalen i tredje våningen med sitt imponant höghvälfda tak, sina läktare och många bänkrader. Den har plats för 500 personer. Nämnna vi också ett par smakfullt inredda gästrum i samma våning samt gymnastiksalen i jordvåningen, tro vi oss ha ihågkommit allt hvad K. F. U. K:s nya stockholmshem rymmer inom sina väggar.

När ni härnäst köper skodon begär då att få se

Profva dem och öfvertyga eder att de göra skäl för namnet "Damernas favorit".

VICTORIA-kängor säljas i finare skoaffärer öfverallt — i alla moderna färger och skinnsorter, till populära priser och tillverkas af Ludvig Traugott, Stockholm.

Ett försök att civilisera

FÖRFATTARINNAN TILL följande skildring af hur försök med framgång gjorts att plantera om de små vildskotten af det döende vandringsfolket i civilisationens jord, är en af våra duktigaste kvinnliga journalister och med all säkerhet den mest beresta. Hon har sålunda bl. a. i egenskap af journalist

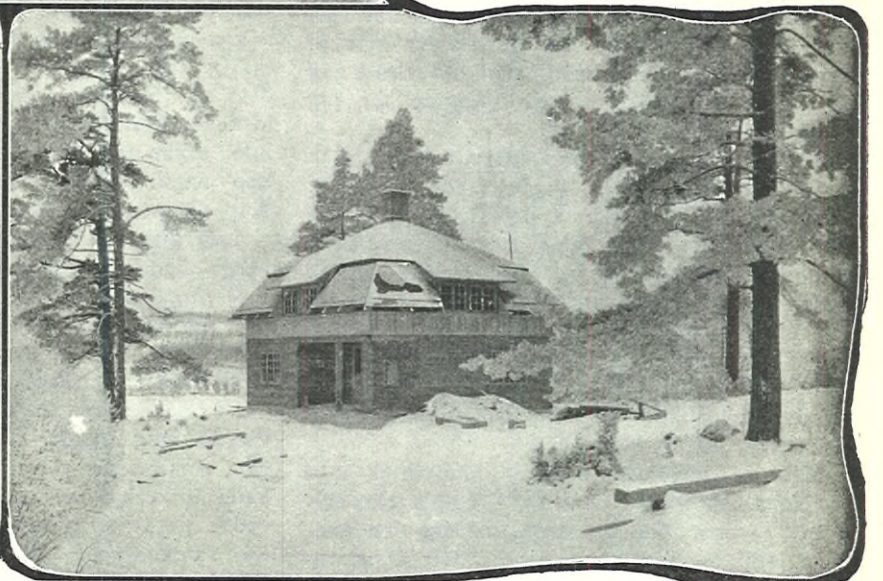
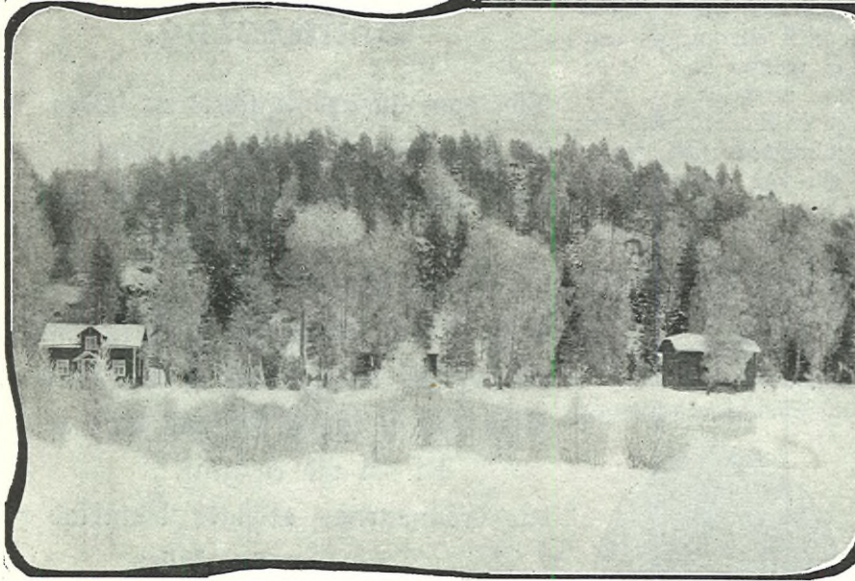
NÄR JAG ett år i somras vistades en tid i Dalsland, gingo mina vägar förbi det vackra Kristinedal, och jag kom då att göra

vandringsfolkets barn.

vistats i Sydafrika under boerkriget, och fran Baku, den sydryska revolutionshärden, ha vi skildringar af hennes hand. Oräddhet och humor af en viss manlig kärfhhet äro utmärkande för hennes skrifsätt. Vår artikel i dag visar dock att hennes temperament har andra och vekare tonande strängar.

ningen gick det till en början trögt, men slutligen sporrades de till flit genom löftet att få igen sin minsta syster, så snart de kunde läsa rent.

1. GRUPP AF "VANDRINGSBARN" FRÅN HEMMET VID KRISTINEDAL. 2. "KLÖFVERBLADET" OCH "LIZZYSTUGAN". 3. "POSTSTUGAN".

ett flyktigt besök i pastor Hedbergs barnkoloni därstädes. De enkla, propra hemmen och de kloka kärleksfulla anordningarna, som knöto hvarje barnflock kring sin stuga och sin stugmamma, väckte hos mig en djup beundran för pastor Hedberg och hans fru. Jag följde den senare i förrådsrummen, och min uppmärksamhet drogs till åtta högar med kläder, som lågo uppradade på en bordsskifva.

"Dessa äro afsedda för skojarbarn, som vi vänta hit till hösten," sade fru Hedberg. "Föräldrarna ha lämnat hela sin barnskara i min mans vård. Den äldsta är 16 år och den yngsta blott några månader gammal. De stackars barnen ha lefvat utanför all civilisation, och vi skola nu göra ett försök att fostra dem till bofasta samhällsmedlemmar. Här" — hon visade på en ung flicka — "står den, som skall bli deras stugmamma och äfven lära dem läsa."

Allt det intresse jag känt för de öfriga små och stora kolonimedlemmarna bleknade vid tanken på dessa "vandringsbarn". Jag mindes hur jag som liten klämt mitt ansikte platt mot fönsterrutan, då någon skojarvagn kört förbi vår gård, och hur min blick med fruktan och äfven en smula afund följt den smutsiga, träsiga, ovettiga barnflocken, som stuckit upp ur vagnen och sändt en hel kartesch af smådefulla grimaser mot mig.

Nu skulle civilisationens betsel läggas på en sådan vild, tjufaktig skara, och den skulle inköras för färden på det lagbundna samhällets stigar. — "Är ni ej för ung för detta arbete?" sade jag till deras blifvande vårdarinna.

"Nej, nej, jag önskar ta hand om dem," svarade hon med en beslutsamhet, som nedtystade alla mina invändningar.

"Godt — i jul kommer jag tillbaka för att

göra bekantskap med "De åtta", och skulle min tid medgifva det, ville jag bra gärna tillbringa några dagar med dem," sade jag.

Strax efter nyår befann jag mig åter på Kristinedal. Min första fråga gällde "De åtta".

"De kommo på utsatt tid," sade pastor Hedberg, "och äro nu inlogerade i ett nyrepareradt torp, beläget på något afstånd från de andra stugorna. Det är med afsikt vi till en början ha dem något skilda från de öfriga."

"Berätta mig allt om dem, ända från början," bad jag.

"Först undergingo de en grundlig rengöring," fortfor pastorn, "därpå klädde vi dem i deras nya kläder och förde dem in på Marietorp — så heter deras nuvarande hem — där de fingo mat. De voro mycket stillsamma och yttrade ej många ord. De togo tämligen likgiltigt afsked af föräldrarna, och man har ej heller sedermera hört dem fälla ett enda yttrande af längtan efter far och mor."

"Hur togo föräldrarna skilsmässan?"

"Fadern föreföll rörd och bad dem blifva hederliga och goda människor, men modern, hvilken är känd för att kraftigt bruka tungan mot dem, som neka henne något, bar däremot afskedet lätt. Hela första kvällen satt jag hos barnen ända tills de yngre somnat. De hade aldrig förr legat afklädda och aldrig mellan lakan. Ivan, den äldste, fann detta sätt att ligga så underligt, att han ej kunde soffa på hela natten. De vaknade följande morgon mycket glada och nöjda med sin tillvaro och voro under en veckas tid exemplariska. Sedan började de krångla och visa sig uppstudsiga så väl när det gällde att tvätta sig som att inta bestämda måltider och sitta ordentligt till bords. De ville ej äta, utan fordrade kaffe vid hvilken tid på dagen som helst. Äfven med läs-

Det befanns nämligen omöjligt för deras stugmamma att kunna vårda ett så spädt barn och samtidigt ha tillsyn öfver de andra."

"Får jag se dem i kväll?" frågade jag.

"Helt säkert, de äro alldeles vilda af glädje vid tanken på hvad som väntar dem i afton," sade pastor Hedberg leende.

För att tillmötesgå min önskan att se alla kolonibarnen samlade på en gång hade nämligen pastor H. haft den vänligheten att uppskjuta julfesten till min ankomst.

Glada välkomstrop hälsade oss, då vi inträdde i festsalen, och ett hundratal barn sågo förvåntansfullt på mig och kärleksfullt på pastorn. Hvilken trollmakt var det väl som band honom samman med alla dessa varelser och gjorde personlighetssambandet mellan honom och hvar och en af dem så starkt framträdande? Här fanns ej den stora, visserligen vackra, men ändå litet tungsamma barmhärtigheten, här fanns ej gifvare och mottagare, nej, här utöfvade kärleken sitt trolleri, här myste hvar och en åt det särskilda, ganska karaktäristiska smeknamn, hvarmed han tilltalades af pastorn, och man trängdes om hvarandra för att få vara i hans närhet.

Jag såg mig om i hopen efter vandringsfolkets barn, som de helst vilja heta. De sutto visserligen bland de andra, men tycktes ej fullt hemmastadda i det festliga laget, utan sågo sig omkring med skygga, misstrogn blickar. Om jag i den äldste väntat att finna en "Huckleberry-Finn"-typ, blef jag grundligt besviken. Hufvudet höll han nedhukadt mellan axlarna, som om han beständigt vore på simvakt mot hugg och slag, och i hans gång röjdes ännu mer än hos de andra "lunken" från landsvägen. Hade jag ej sett det uttryck af tillit, som kom i hans ögon, då de vändes

Skönhet
är
makt.

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

Parfymeri
Louise,
= Stockholm. =

mot pastorn, skulle jag ej kunnat frigöra mig för den känsla af beklämning, jag fick inför honom. Den äldsta flickan såg vaken och orädd ut samt följde då och då villigt med de andra i leken.

Sedan alla kolonibarnen trakterat oss med några sångnummer, skulle jag berätta en historia för dem och jag valde den med särskild afsikt att fånga vandringsbarnens hjärtan. Aldrig har jag heller känt mig så lönad för något jag gjort, som när de sedan en stund själfvilligt ställde sig omkring mig eller kappades med de andra för att få hålla mig i handen vid ringdanserna.

Deras stugmamma med den lilla tvååriga Anna på armen njöt af deras glädje och frimodighet.

"Jag tror att vi skola lyckas," svarade hon på min fråga, hvad hon tänkte om det värf hon åtagit sig. "En del orter får man ju blott långsamt bukt med, men det visste jag på förhand. Dock äro de lydigare än jag väntat."

"Hvad använder ni för medel att böja dem?"

"De kunna endast tagas med vänlighet. Stryk och hårda ord ha de fått så mycket i sina dagar, att det ej biter stort på dem. Till min glädje kan jag säga," fortfor hon, "att de i afsevärd grad lagt bort att svära. Deras tal var eljes späckadt med svordomar, och lilla Anna här kunde visserligen ej tala rent, men svära kunde hon tydligt. Gud och Jesus voro för dem främmande begrepp och i hvarje mänskliga sågo de en fiende."

"Ha de någonsin begärt brännvin af er?"

"Nej, men tobak. De ha ej heller talat särskildt mycket om brännvin, endast den femårige Holger har ibland sagt: "Det är så roligt att vara full, man sover då godt." Antagligen har modern gifvit dem brännvin, då de gråtit efter mat, och så ha de domnat bort från allt elände."

"Tala de ofta om sitt förflutna lif?"

"Nej, mycket sällan — det händer stundom, när någon af dem fått ett nytt klädesplagg, att de säga något sådant som: "Minnes du, när du fick sticka benen i ett par skjortärmar och binda fast flakarne med en trasa om lifvet," eller annat dylikt. De äro mycket aktsamma om sina kläder och förtjusta, när söndagen kommer och de få begagna sina helgdagsdräkter. I öfrigt ha de en mycket stor benägenhet att känna sig sämre än andra, och jag har ett hårdt arbete att inge dem själfstillit. Hvad som emellertid slog mig med förvåning, var att de ej tycktes vilja mottaga leksaker af de andra kolonibarnen, utan att kunna ge dem presenter i stället, och de lämnade mig ingen ro, förr än jag letat upp lämpliga saker till gengäfvor. Julafton var deras lyckligaste dag. De hade aldrig förr haft gran och aldrig fått julklapp. "Tack, Gud! Tack, Gud!" ropade de mindre i korus och med sammanknäppta händer. Då de sedan alla sutto kring bordet och åto julgröten, sade de till hvarandra: "Förra julen sutto vi i ett skjul och hade blott en sked." — "Om de hålla af hvarandra?" fortfor hon som svar på en inskjuten fråga. "På sätt och vis, åtminstone råder bland dem en stark sammanhållning utåt. Visserligen slåss och gråla de sins emellan vildsint, men en gång, då jag måste aga Frithiof, togo de alla hans parti och öfverfölo mig med de värsta tillmälen och hotelser."

Nu kom lille Holger med den svenska flaggan han fått af kvällens jultomte hårdt tryckt till sitt bröst. Han styrde kurs mot mig, men jag låtsades ej se honom, utan skämtade med den öfriga barnskaran omkring mig. Holger kom allt närmare och närmare, strök först helt

sakta sin hand och sedan sin kind mot sidenet i min blus. Fortfarande i samspråk med de andra lyfte jag honom upp i mitt knä och inom kort sjönk hans huvud mot min axel och ögonen slöto sig.

Jag såg på honom, såg på den blågula fanan, som han lika hårdt fasthöll och på det lyckliga leendet kring hans läppar.

"Lilla, lilla vandringsbarn," sade jag och tänkte därvid mycket, för hvilket jag ej hade ord.

Följande dag besökte vi dem i deras hem. Ivan kom gladt och vänligt ut för att ta hand om vår häst, och då de andra slutat sina sysslor, stego de helgdagsklädda in för att hälsa.

"Är ni ej orolig för att de skola följa föräldrarne, då dessa besöka dem?" frågade jag "stugmamma" sedan barnen aflägsnat sig.

"Åh nej," sade hon. "Modern var här och såg till dem kort före jul, men ingen visade någon ledsnad, när hon gick eller någon lust att gå med henne. Hon tycktes glad att se dem så "hyfsade", som hon uttryckte sig. Vid afskedet skänkte hon Ivan en krona. "Köp nu inte skräp för denna," förmanade hon, "utan köp något rejält, som du kan ha nytta af! Köp dig snus och tobak."

Den glimt, som härvid syntes i pastor Hedbergs ögon, kom mig att förstå att hvad som i ej ringa mån hjälpt honom att utan bitterhet slå sig igenom alla vedervärdigheter och all otack, som mött honom i hans själfupoffrande verksamhet, var hans oförbränneliga humor.

Vi talade sedan om Ivans framtid, och pastorn visade mig några saker, som gossen på egen hand tillverkat och som tydde på afgjorda anlag för snickaryrket. Med det allra första skulle han sättas i ett regelbundet arbete, erhålla en liten aflöning. Vi stego åter upp i släden, och så långt vi kunde se dem tillvinkade oss vandringsbarnen sitt farväl.

IDA BÄCKMANN.

Våra pristäflingar i musik och prosakonst.

NU VID ÅRSSKIFTET bringa vi åter en erinran om våra pågående stora pristäflingar och foga därvid en kraftig vädjan till ord- och tondiktens utöfvare i vårt land att främja denna kulturella tornering genom sitt deltagande.

Vår stora litterära pristäfling

gäller en utmärkt svensk originalroman för Iduns romanbibliotek, för hvilken vi utfäst

ett pris å Femtusen (5,000) kronor.

Manuskripten till densamma böra vara inlämnade till redaktionen *senast den 30 juni 1908*. Fullständiga regler för ifrågavarande täfling återfinnas i Idun n:r 40 för år 1907.

Vår stora operapristäfling

gäller en svensk helaftonsopera, för hvilken vi utfäst

ett pris å Sextusen (6,000) kronor,

hvarvid afses, att 1,000 kronor skola tillkomma librettoförfattaren, de öfriga 5,000 kronorna kompositören. Manuskripten till denna täfling böra vara inlämnade till redaktionen *senast den 1 september 1908*. Fullständiga regler för operapristäflingen återfinnas i Idun n:r 9, 1906, och n:r 4 för år 1907.

Redaktionen af Idun.

Sigröd Elmblad:

Skiftessång.

Tid, som ljusögd lifgjorts ur döden,
du som bär på kommande öden
lift våren på blomster, tills bördan blir
tung,

tid, som är ung,
skryt ej med löften dem ej du kan hålla,
söf ej att blända oss, ej att förtrolla.
Bjud oss ej rosor, de falla dock af!
Di stå vid en graf,
där drömmarnas sköflade blomblad på
fullen

lysa lift rödaste blodstänk i mullen.
Ser du ej vaknande dag hvad oss höfves?
Ser du ej dvalan?
Ser du ej skenlifvets vandring på jorden,
halfheten, ljumheten, intighetsorden?

Hör du ej talan
af tviflande röster, som mumla en flagan?
fattig är sagan
om flygt leende,
oflart seende,

maftlöst följande, intet begärande,
intet föraktande, intet förärande,
ovisst sträfvande,
modlöst bäfvande
stygg, trötta människosfuggor.

O tid, gif oss brinnande hjärtan!
Gif oss den stora heliga smärtan
för allt det falla, det matta och flata!
Lär oss att älska, lär oss att hata!
Gå fram som fördärfvet, som stormen,
som elden,

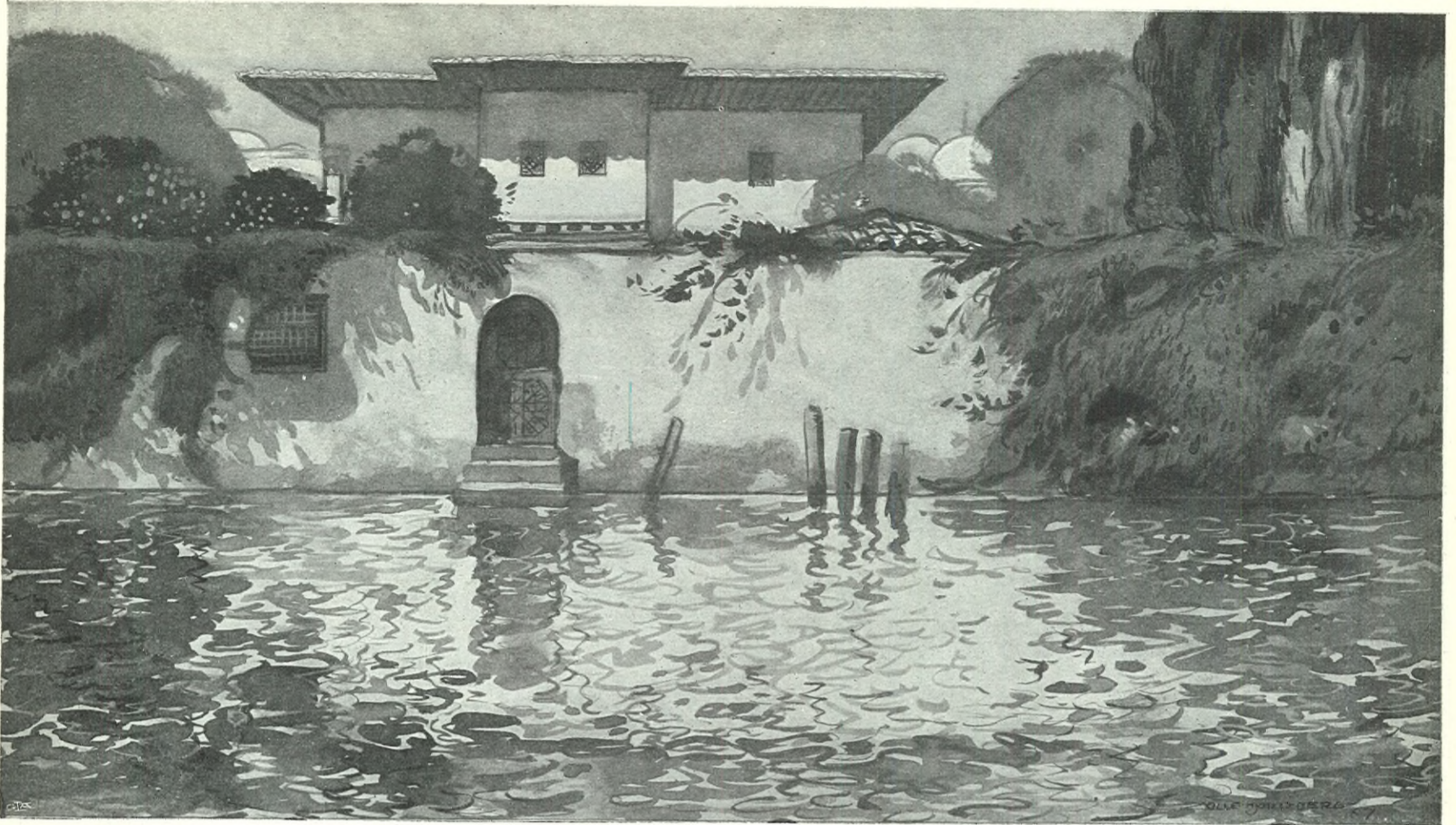
allenast bryt det sofvandes välden.
Bittraste galla till dryck oss räckt!
— Blott väck!

Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen. /

Iduns Modellkatalog

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorerad omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Oumbärlig för alla sömmerskor och alla hem. . . .
Nu är tid att prenumerera.

SKEPP SOM SEGLA FÖRBI

EN HISTORIA FRÅN ÖSTERLAND AF ELSA LINDBERG-DOVLETTE. MED ORIGINALTECKNINGAR FÖR IDUN AF OLLE HJORTZBERG.

DOFTERNAS OCH färgernas diktarinna par préférence, fru Elsa Lindberg Dovlette, numera bosatt i Konstantinopel, har här gifvit ett kvinnoöde från de slutna haremens land, en skildring fylld af en suggererande österländsk stämning och rik på intressanta detaljer från en främmande värld.

BLÅTT OCH HVITT — klara konturer i genomskinlig luft. Bosporens blåaste blå och marmorpelares hvitaste hvitt. Där bor Fatma Sultana, aldrig sedd af manligt öga, aldrig smekt af en mans hand, aldrig störd och aldrig kysst. Långsamt går hon i sin trädgårds smala gångar bland idel rosor. Med hennes kjolfäll glida de fallna blad och blifva hängande likt droppar af färg. Öfver hennes hufvud sjunga fångna fåglar i gyllene burar. Omkring henne böja akasiorna sina slaka grenar djupt ned till dunkla grottor med tusenfingrade blads skugga. Och magnoliaträden med läderhårda löf och vaxhvita blommor låta ej solens hetta skina öfver henne.

Stilla och tyst och ensamt är det här. Och marken är ständigt mjuk och fuktig under foten. Blott några fjärilar eller en och annan främmande fågel fladdra för ett ögonblick hit in. Men de söka sig ängsligt snart ut igen, fastän så många rosor locka i smältande färger och med honungssöt doft — ty här bor ej solen.

En hvit mur sluter svartsjukt rundt om. På ena sidan är den byggd in i vattnet och fuktas ständigt af Bosporens oroliga vågor, på motsatta sidan löper den ett stycke med den

dammiga landsväg, som i ormsvängar vrider sig ut från Skutaris stadspört. Blott en liten dörr på muren, som aldrig öppnas, leder till Bosporen. Och alltid våta trappsteg, som aldrig beträdas, föra ned därifrån, direkt in i vågorna, hvilkas djup, aldrig mätt och aldrig utforskadt, gömmer sina hemligheter så tätt invid Fatma Sultanas haremsträdgård. På den delen af den hvita muren, som vänder sig mot Bosporen, synes ett enda litet fönster. Med sitt stängda haremsgaller liknar det ett sofvande öga på den döda stenytan.

Fatma Sultanas afstängda värld är här innanför i skuggan och dunklet. Hon vet intet om allt det på andra sidan. Ej en gång bilder från lifvet där ute föras hit in till henne, blott ljusa små taflo af persiska konstnärer — alltid leende, svartögda kvinnor och näktergalar och skära rosor med regelrätta blad.

Men då hon ibland sitter därinne i sin tysta trädgård, kan hon höra ett ljud — något underligt, något stort och mäktigt, som när vatten klyfves, och vågor pressas och brytas. Närmare och närmare kommer det. Hon hör också emellanåt människoröster, som hon ej kan urskilja, och musik, som hon ej kan förstå. Och hon måste alltid skynda fram till murens fönster, liksom dragen af en hemlig lockelse.

— — Då är det ett skepp från främmande land, som seglar förbi — —

*

Från Muskabad och Ulesched, från Choras-san, Kirman och långt fjärran från Tabris ha de förts med karavaner, burna på vaggande kamelryggar och dragna på buffeltjurarnes skakande lastkärror — alla dessa dyrbara mafter,

som ligga hoprullade i den persiske köpmannens butik. Så mycken instängd färglusta och ornamenters bisarra linjelek är här gömd och samlad mellan fyra trånga väggar. Och månet människolifs hela trängna arbete finnes här i en hoprullad persisk matta eller i en sammanviken äkta schal.

Ali Abdullah Khan, han reser från Skutari till Stamboul hvar morgon med den första båten, som i morgondimman lägger till vid en af Galatabrons flytande bryggor. Hela dagen sitter han i den lilla mörka basarbutiken och ökar gyllene lira med gyllene lira. Fastän det är trettio år sedan han kom till Stamboul från Persien, har han ännu ej lagt af den persiska långrocken af fint, svart kläde och bär alltså ännu gammalorientalens vida byxor med det hvita ylleskärpet flere hvarf rulladt om lifvet. Hans hufvud är äfven efter de stränga muhammedanernas sed rakadt midt på hjässan under den dyrbara persianmössan, som han hela dagen behåller på. Och mellan hans fingrar löpa alltid rosenkransens svarta bönkulor, äfven då han säljer sina mattor eller nämner de höga priserna för de äkta, persiska schalarna.

Men beder han böner eller köpslår han och öppnar sina skatter för kännarens beundran, alltid är det på Fatma Sultana han tänker — — Fatma Sultana! Marschalla! * — —

Den glödande, rubinröda färgtonen, sådan den brann i den skönaste mattan från Choras-san, sådan var endast hennes unga, friska mun — den dunkelt sammetsbruna färgen, så bottenlöst djup, som den fanns i den dyr-

(Forts. å sid. 24.)

* Allah bevare!

LUZERN

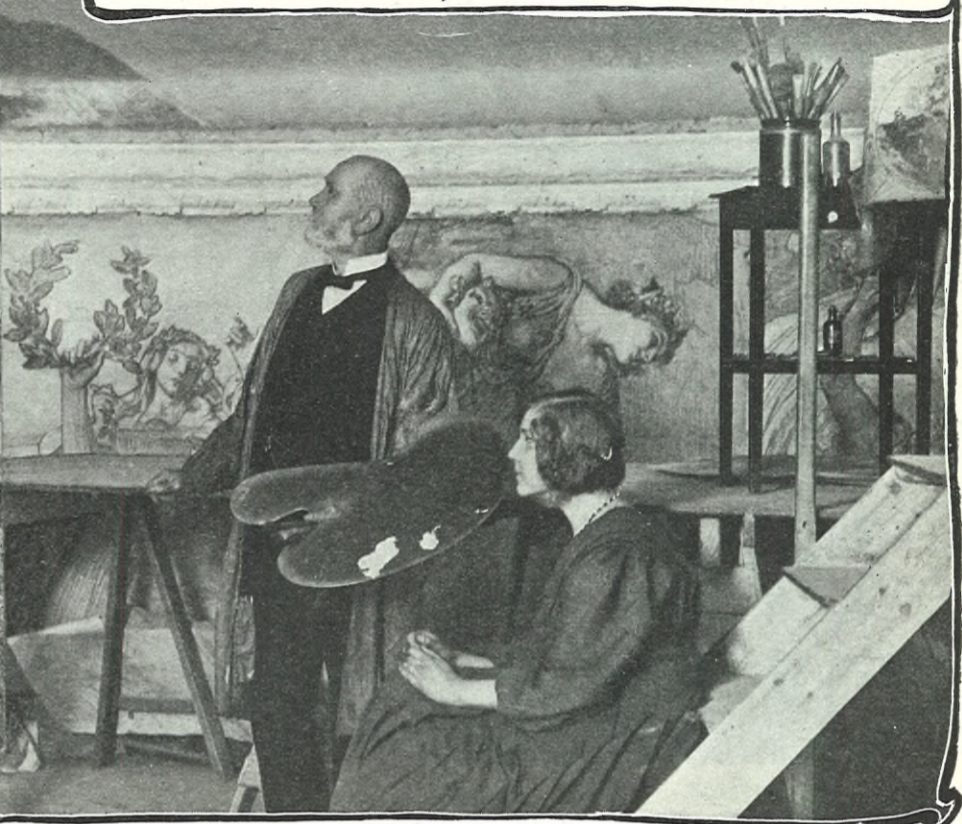
☉ Förnäm vistelseort under sommaren. ☉

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.

G:D HOTEL NATIONAL

Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.

"Det hvita templet" vår nya dramatiska teater just nu.

I dag välja vi först en af byggnadens vackraste och mest dominerande detaljer, nämligen professor Julius Kronbergs plafondmålning i salongen. Det står visserligen anslaget på ställningarna åt torget att "obehöriga äga ej tillträde", men som konstnären haft älskvärdheten medgifva oss rättighet att några ögonblick störa honom i hans arbete, trotsa vi alla förbud och begifva oss krypande och balanserande mellan sparrar och bjälkar samt uppför sviktande trappor in i den fritt sväfvande ateljé under salongstaket, där professor Kronberg, biträdd af sin dotter, fröken Greta Kronberg, lägger sista handen vid den vackra plafondmålningen. Här ha vi den tätt öfver våra hufvuden och det är därför förenadt med en viss svårighet att kunna öfverblicka kompositionen. Låt oss emellertid försöka!

På ena sidan af det cirkelrunda fältet synes Apollo på Pegasus, stående på Pinden, sångens berg. Han håller lyran öfver sitt hufvud och från densamma flyga ut svärmar af lärkor, som symbolisera de från lyran utströmmande tonerna. Bakom honom skickar solen sina strålar genom rymden. Framför sångarguden kretsa de nio muserna i graciösa attityder. Längst till vänster (se bilderna här invid!) synas Clio, den ryktet förkunnande, Erato, den älskliga, Melpomene, den sjungande, vidare Kalliope, den skönstämmiga, Thalia, den blomstrande, scenkonstens gudinna, som lekande sträcker sig mot Terpsichore, den dansglada, hvarefter komma Urania, den himmelska, Polyhymnia, den hymnrika, och Euterpe, den fröjdbbringande. Plafonden belyses rundt om af ljuset från osynliga lågor, hvilket arrangemang helt säkert kommer att skänka kompositionen ökad effekt och skönhet.

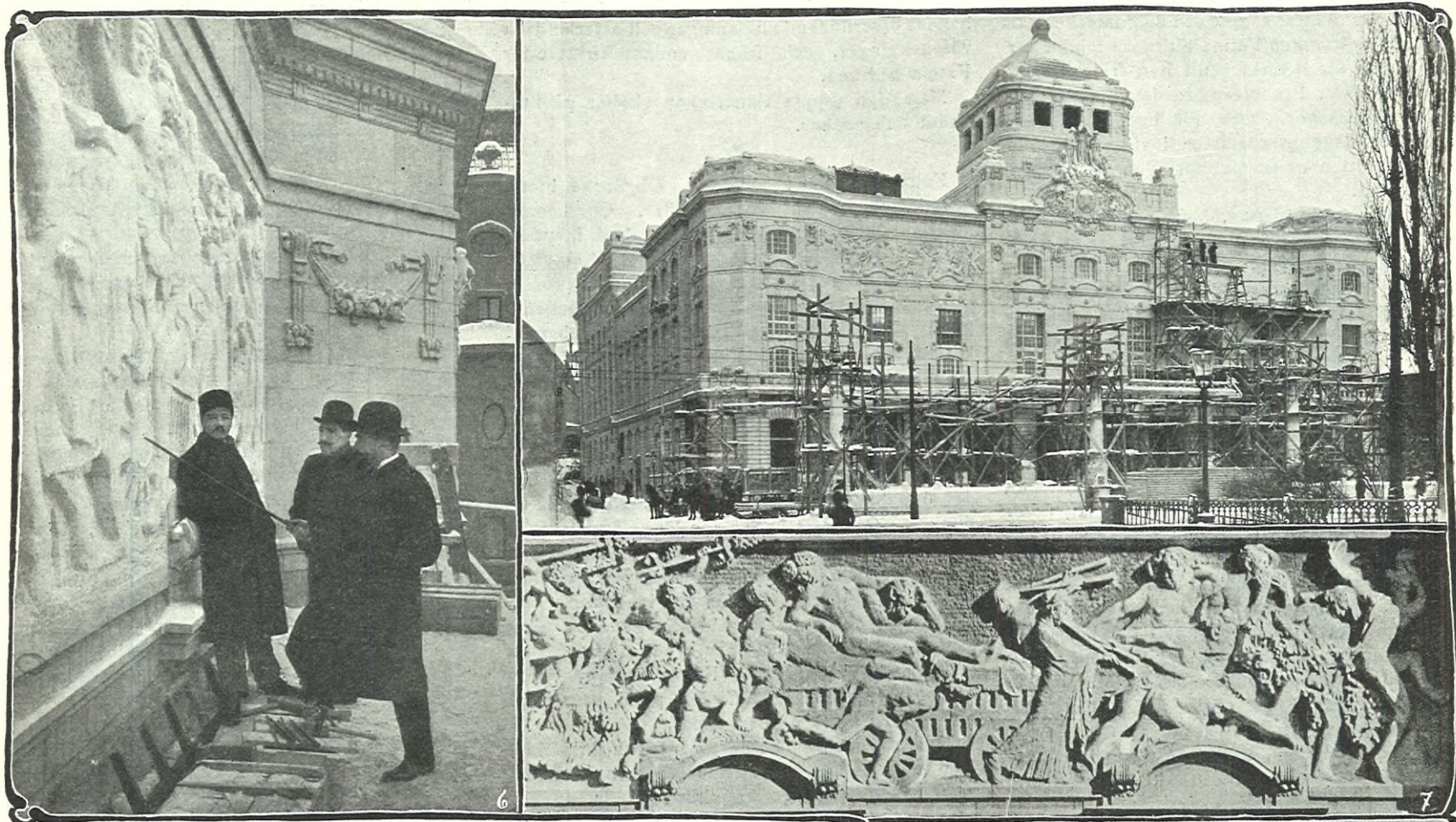
Den stora publikfoajén, som vi passera vid nedgåendet, verkar pompös med sin glänsande svartstrimmiga marmor, men den är ännu ej så färdig, att det varit oss möjligt lämna någon interiör därifrån. Takmålningen af Carl Larsson är däremot uppsatt på sin plats. Svårigheten att

SOM EN JÄTTESNÖDRIFVA mot den blåa vinterhimlen reser sig Dramatiska teaterns nybyggnad borta vid Nybroplan. Det tillhör nu det flanerande Stockholms dagliga angelägenhet att ta det vardande konsttemplet i betraktande, se hur det närmar sig sin fullbordan efter ett flerårigt arbete och invagga sig i förhoppningar om den dramatiska konstens lyckliga framtid inom de hvita murarna.

Ännu fortgår därinne ett rastlöst arbete af konstnärer och handverkare, trappuppgångar, foajéer och salong förete ett kaos af byggnadsställningar, och gipsdammet står som ett fint töcken kring det hela. Men icke förty gissa vi, att våra läsare gärna afläggja ett första orienterande besök i det nya Thaliatemplet, ett besök, som vi skola låta efterföljas af flere visiter efter hand som förhållandena det medgifva.

1. Professor Julius Kronberg och hans dotter fröken Greta Kronberg sysselsatta med plafondmålningen till Nya Dramatiska teaterns salong. På kartongen till vänster Apollo på Pegasus 2, 3, 4. Detaljer från prof. J Kronbergs plafond: De nio sånggudinnorna Clio, Erato, Kalliope, Melpomene, Thalia, Terpsichore, Urania, Polyhymnia och Euterpe.
Foto för Idun af A. Blömberg.

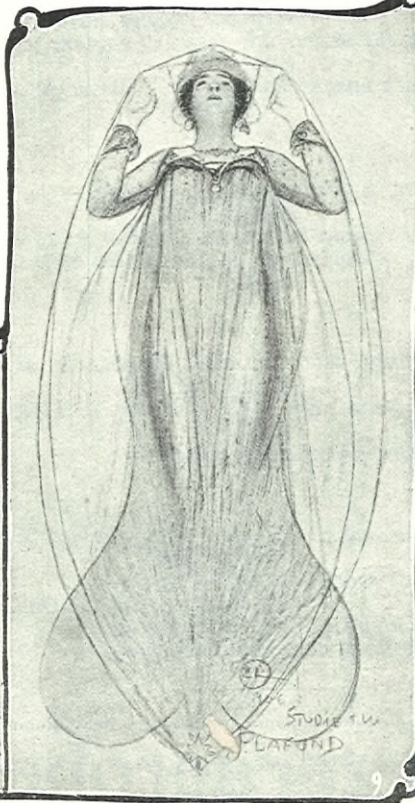
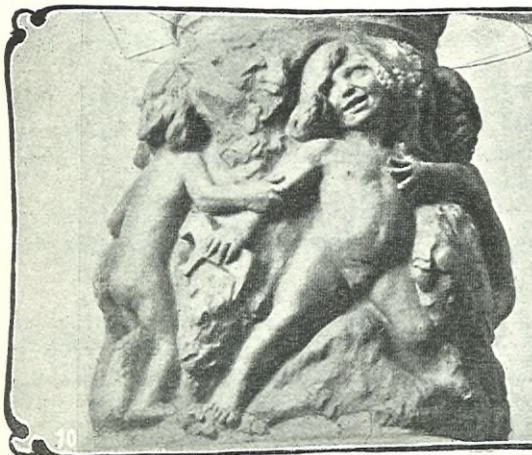
med kameran återge den dekorativa duken har emellertid gjort, att den endast delvis kunnat afbildas. Med sina bland löfverket kringhvirflande mans- och kvinnofigurer, som kyssas och omfamna hvarandra, och den i midten sväfvande skira kvinnogestalten, mot hvilken en yngling räcker en lagerkrans, har konstnären velat symboliskt framställa dramats idé.

Vi begifva oss nu ut i det fria, där vi helt oväntadt stöta på teaterns arkitekt Fredrik Lilljekvist och skulptören Christian Eriksson, hvilken senare har skapat två af teaterns härliga fasadprydnader, de båda friserna Bacchuståget och Commedia dell'arte. Vi se dem ganska bra nedifrån, genom ställningarnas galler, men det skulle intressera oss mera att skärskåda dem på nära håll, hvarför vi, vägleda af skulptören och arkitekten, begifva oss upp för ställningarna.

Brr! hvad januarivinden biter köldhväss häruppe och hvad vaktparaden ser frusen ut, där den djupt under våra fötter och utan annan musik än trummorna går som ett litet regemente tennsoldater öfver Nybroplan och försvinner i Arsenalsgatans mynning.

Då är det betydligt mera lif i dessa stenfigurer ur den italienska maskkomedien och Bacchustågets framdansande menader och nymfer. Hvilket brusande linjespel, hvilken elementär lifsglädje, som utlöser sig ur den hvita marmorn! Det är som om luften däruppe klunge af ropen: Evoe Bacchos!

Efter en något omständlig nedklättring befinna vi oss åter på terra firma och kasta först en blick på de vackra pelarne utanför hufvudingången, försedda med läckert skulpterade barngrupper af Carl Milles, och därefter på själfva fasaden, där den i sin hvita svenska marmor — dolomit — alltmera framträder ur ställningarnas hölje. Stilen är modern med anslutning till antiken, och med de förtäfliga konstnärliga utsmyckningar;

som bestått vår nya dramatiska scen, är det ej tu tal om att den blir att räkna till Stockholms märkligare byggnadsverk. —

Arkitekten Fredrik Lilljekvist, det nya teaterpalatsets skapare, tillhör, som bekant, våra mera betydande byggkonstnärer, och bland resultaten af hans verksamhet hittills märkas den vackra pietetsfulla restaureringen af Gripsholms slott samt anläggningen af gamla Stockholm vid 1897 års utställning. Bland hans öfriga arbeten må nämnas förslag till restaurering af Strängnäs domkyrka, Kobergs herresäte i Västergötland, Idrottsparken samt det smakfulla huset n:r 15 Stureplan m. m. Till detta kan han nu med tillfredsställelse lägga Dramatiska teatern.

5. Nya Dramatiska teatern sådan den nu ter sig. 6. På ställningen framför Christian Erikssons Commedia Dell'Arte-fris. Längst till vänster konstnären, till höger teaterns arkitekt Fredrik Lilljekvist emellan dem byggnadskontrollanten Blom. 7. Christian Erikssons fris Bacchuståget. 8. Carl Larsson målade plafonden till stora foajén. 9. Detalj från Carl Larssons plafond. 10. Detalj af en af pelarne framför hufvudingången: Barngrupp i marmor af Carl Milles.

baraste mattan från Tabris, så mötte den blott ur hennes mörka ögon. Och när hans hand flätar öfver den långa silkesfransen, den äkta orientaliska mattans graciösa kännetecken, då smeker han i tanken Fatma Sultanas mjuka hår.

Det var för hennes skull han fröjdade sig, att de turkiska lira sprängde den virkade borsens silkesmaskor. Och för henne hade han valt ut den skönaste platsen invid Skutari och där byggt den hvita marmorvillan vid Bosporens strand.

Hon var hans klenod, hans enda barn, för-gudad, omgärdad och fången af en faders själfviska kärlek. Aldrig skulle hon skiljas från honom. Aldrig skulle han skänka henne åt en främmande man. Fjärran från världens sorger ville han bevara henne. — Och så skulle hon lefva lycklig.

Vid solnedgången stänger Ali Abdullah Khan sin butik, och den starke negern spänner den tunga järnbommen för dörrarna och med ett rasslande ljud drager han ned de stora järnpersiennerna för fönstren. Ali Abdullah Khan knäpper sin svarta klädesrock samman öfver bröstet, för att den fyllda silkesborsens rundning ej skall synas, och sedan han sett efter att allt är noga tillbommat och nattvakten på sin plats, anbefaller han butiken med allt dess dyrbara innehåll i Allahs skydd och börjar att med afmätta, långsamma steg vandra utför Mahmoud Paschas långa, slingrande backe. Alltjämt fingrande på radbandet, går han vidare genom gator och gränder, där det är trängsel af alla dem, som från Stambouls handelscentra vandra hemåt. På Galatabron slukas han af strömmen, synes åter på en af järntrapporna, som buktar sig ned mot de många biljettkontor, hvilka rada upp sig där nere, där båtarna lägga till, och upptäckes slutligen på öfre däck på en af de breda båtar, som långsamt ånga fram mot Skutari. Bland de röda fezerna märkes hans svarta persianmössa.

Skutari möter blåviolett i aftonbelysning. Ångaren lägger till under rop och skrik af den turkiska besättningen. Man skyndar öfver den sviktande gångbron, så mycket som orientalen kan skynda. Den österländska hälsningen utbytes öfverallt. Och många händer flyga upp och ned i snabbt graciösa rörelser från foten till munnen, till pannan och åter till foten. Och ryggar krökas och rätas och böjas igen. Och afskedsord och välönskningar och artig-heter, som intet betyda, flöda.

Vid ett gathörn, en smula högre upp, står en liten grå åsna med röda tofsar vid öronen och på ryggen en bred, gammaldags sadel, som nästan har form af en bekväm stol. En gammal persisk tjänare i lång kaftan och ett kopparrigt ansikte under den höga, svarta mös-san håller betset.

Ali Abdullah Khans långa gestalt med benen krökta i hög båge, för att fötterna ej skola hänga nedanför stigbyglarna, bildar en figur med illa avvägda proportioner, hvars groteska silhuett hela Skutari känner till. Och man vet, att det då ej är värdt att tala vid honom eller följa efter honom. Ty nu är hvarje be-kant obekant och hvar vän en främling. Nu har han i tankarna endast Fatma Sultana, och närmare och närmare rider han henne.

Framför haremsmuren måste han vänta, tills porten öppnas. Ty inifrån dragas stora riglar bort. Han står utanför och hör steg, som försvinna och närma sig igen för att åter försvinna, liksom när flere kvinnor löpa om hvarandra på höga trätofflor. Till slut sticker den gamla Sakhine försiktigt ut hufvudet. Hon har baschörtet* lindadt tätt intill ögonbrynen.

* En hufvudduk, som den orientaliska kvinnan alltid bär.

Då hon ser, hvem hon har framför sig, kastar hon sig ned på marken och kysser fällen af sin herres rock. Men han hör knappt alla hennes öfverflödande hälsningar och österländska välönskningar, och frågar endast ifrigt efter Fatma Sultana.

Men den gamla tjänarinnan skakar på hufvudet och suckar.

*

Fatma Sultana! skyddad, omgärdad bland osedda rosor och fångna fåglar. Om hennes smala hals hänger på en fin guldked, insydd i ett stycke persisk schal, en välsignad amulett. Det är tusen heliga ord, hämtade ur koran, präntade i mikroskopiskt fina skrifttecken i guld och turkosblått på gasellens hud, beredd till tunt pergament. Öfver hennes panna lyser en blå turkos*. Och omkring hennes harems-trädgård sluter en hög mur.

Och dock suckar den gamla Sakhine och anar ondt.

Fatma Sultanas ögon lysa ej som förr. Under ögonbrynens sammanvuxna bågar skåda de dunkla. Och ofta hvilar den långa ögonfransen med molntung skugga mot kinden. Men när den höjes och kransar ögat likt svarta strålar, så är det trötthet och längtan i blicken.

Den persiske skalden Hafiz hade en gång sagt, att kvinnans ögonhår äro likt pilar, som afskjutas rätt i hjärtat. Fatma Sultanas ögon ägde en rikedom af träffsäkra pilar, men intet hjärta att skjuta af dem emot.

Fatma Sultana skrattar aldrig och ler sällan. När hon talar, har hennes röst en beslöjad, mild klang. Sjunga kan hon ej. Ty en för-näm, persisk dam låter sin tjänarinna sjunga, men själf knäpper hon blott några entoniga ackorder på den österländska gitarrens sur-rande silfverstrågar. Men nu hängde den oftast stum på väggen. Dess månghalsade

* Turkosen anses skydda mot onda ögon.

RANTZOW.

AF GUSTAF ULLMAN.

*I TUNG OCH GRÅ novemberdag, vid hafvets djupa brus,
låg juten i belägringstid kring svenskens Warbergs-hus,
och doft i öde bergen hörde kusten skotten eka.*

— "Hur går det, Rantzow — sporde kungen —
svensken smäller svårt?"

— "Det går till storms och seger. I dag blir fästet
vårt.

*Med Gud och kungen har jag tur. Det är ju som
att leka."*

— "Men ser I, Rantzow, högst däroppe — ja, på
klippans kam,
där slåss vårt bästa batteri, men mäktar icke fram.
För fanden, kanoniererna — de ha det heft. De
svikta."

— "Gud bättre det! Då skall jag dit. Så skall
det gå med fart.

*En stackot stund, Ers majestät! Jag är tillbaka
snart.*

Jag måste lära pojkarna att sikta."

*När Rantzow hunnit klippans kam, han fick från
svensken bud,
ett skarpt och svårt, som träffat rätt. —*

*Och Rantzow gick till Gud.
Men borgen blef med storm af juten tagen,
ty Daniel Rantzow hade tur den dagen.*

hufvud fick ej som förr hvilat mot hennes arm. Och sällan sjöng det i dess långa kropp af tigerstrimmigt trä.

Där rosorna klänga sig till doftande snår och akasiorna hänga samman sina slaka grenar till ett grönt tak af fina blad, där sitter Fatma Sultana så stillsam och dunkelögd och lyssnar till Sakhines sagor, men helst lyssnar hon till legenden om prinsessan, hvars fader byggde henne ett pelarslott på en klippa midt i Bosporen, därför att hon blifvit förespådd att stingas till döds af en orm.

Och medan Sakhine berättar med entonig sagostämna, flätar hon ett smalt snöre af små österländska, gula pärlor in i Fatma Sultanas långa hår.

— — — "Men prinsessan älskade rosor. Och på klippan kunde inga växa, därför lät prinsessans fader hvar dag en kaik* ro med rosor i korgar till pelarslottet.

Och prinsessan plockade själf med händerna de doftande blommorna. Men en dag hade under rosorna gömt sig en fjällig orm — — —"

Och medan Sakhine berättar, ser Fatma Sultana alltsammans — korgarna, tunga af rosor och prinsessans arm hvit och varm, drö-jande i val öfver rosornas rikedom. Och så sticker hon ned den, just där ormen slagit sin fuktiga slinga. Armringarna glida skram-lande ned mot handen och rosorna sluta sig samman öfver den, litet kylande våta — — — Ack! — — Fatma Sultana måste hvar gång sucka af spänning. Och hennes lilla mun, som alltid är halföppen, som till en fråga, pressas samman i smärta och ångest.

Men Sakhine vill väcka sin unga härskarinna ur de tunga tankarna och hon smickrar och säger: — "Se mitt lamm, mitt öga, hvad pärlorna göra dig skön! Det är sant, hvad Hafiz säger, att pärlorna älska ännu mer kvinnorna än kvinnorna pärlorna — —" Och hon räcker henne spegeln, som har form af en solfjäder och är af idel filigrans.

Då höres detta stora växande ljud af vatten, som pressas, och vågor, som krossas. Något mäktigt, som klyfver och bryter och banar sin stolta väg.

Utan att lägga märke till, att spegeln glider ned ur hennes knä, skyndar Fatma Sultana bort mot fönstret på haremsmuren. — Ett skepp, som seglar förbi! —

Men Sakhine tager med bortvändt hufvud upp silfverspeglens. Och med ögonen slutna af ångest, far hon med handen öfver dess glas. Hon ger till ett rop af smärta, Hon har skurit sig på en skärfva. En spräckt spegel! Det betyder olycka! Olycka!

*

Det hade ej kommit på en gång. Så småningom hade det glidit in. Men nu märktes det så tydligt, att Sakhine måste måla rödt på Fatma Sultanas mun och kind hvar kväll, då Ali Abdullah Khan kom, därför att han ej skulle se det alltför mycket och sörja. Turkoser** fäste de vid hennes bröst och blå pärlor hängde de öfver hennes dörr och rökelse tändes hvar timme. Och Ali Abdullah Khan skänkte 7 säckar ris åt de fattiga och en dyr-bar bönmatta till den persiska moskén. Men det "onda ögat" lämnade ej huset.

Fatma Sultanas kind blef så smal. Och alltid fann Sakhine henne vid det fönster på muren, hvarigenom man kunde se ut öfver Bosporen.

— — "Hvarifrån komma alla skepp? Hvert-hän segla de? Hvad göra människorna där

* Kaik = liten turkisk roddbåt.

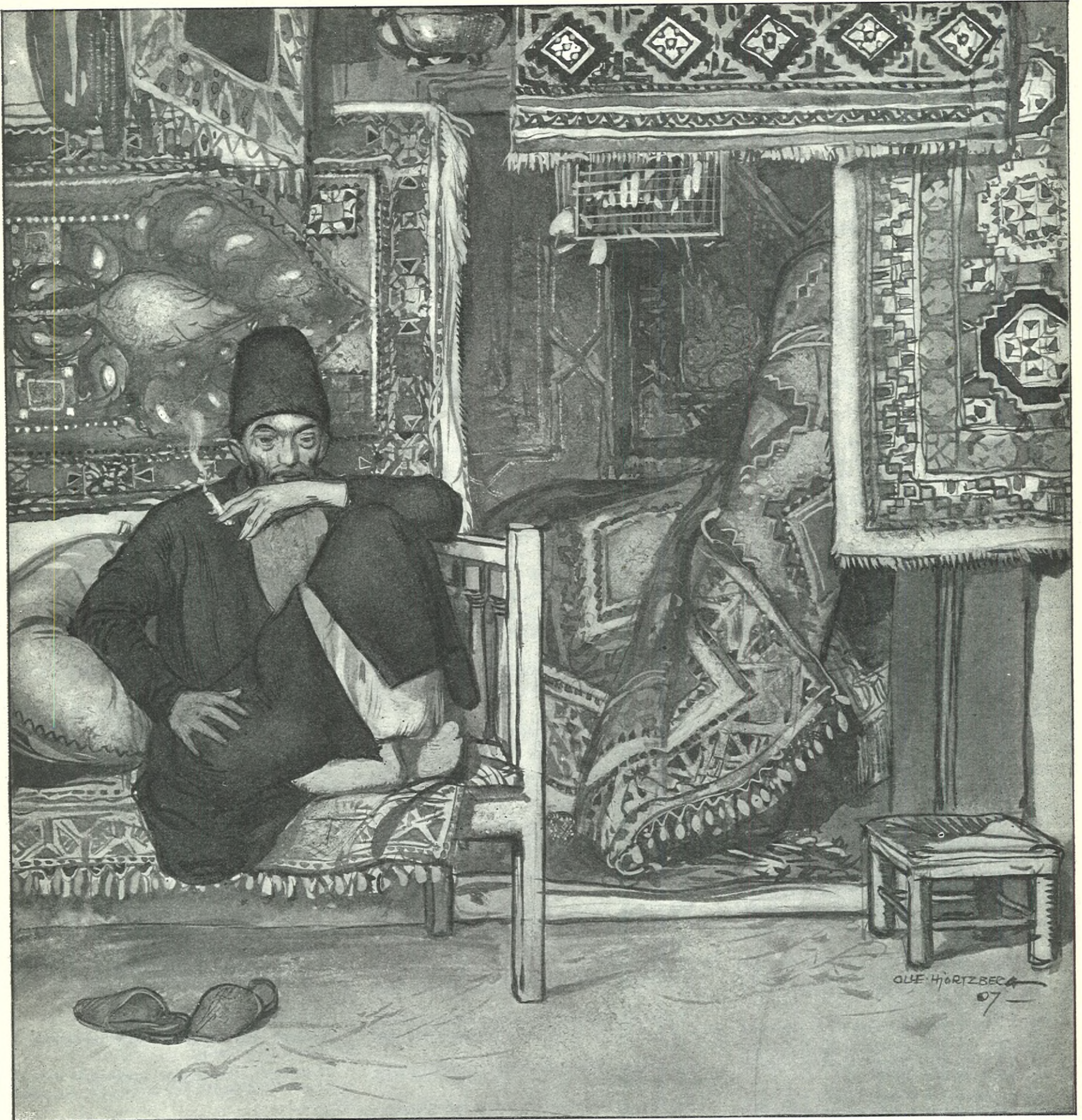
** Turkosen anses skydda mot "onda ögat", på så sätt att stenen tager på sig "det onda ögats" hypnotism och blir grön.

Barngarderoben är en svensk upplaga af den enda i utlandet existerande tidningen i denna bransch och står i förbindelse med kontinentens förmästa barnkläders-affärer och erhåller från dem rikhaltiga mönster till allt hvad som hör en välförsedd barngarderob till. Tidningen är också tongivande på sitt område samt utgifves på flere språk och i kolossala upplagor.

Barngarderoben

Pris för helt år 3 kr., halft år 1:60 kr.
Lösnummer 30 öre.

Barngarderoben utkommer med ett rikhaltigt illustrerat nummer i mån., åtföljt af en dubbelsidig mönsterbilaga med en mängd tillklippningsmönster. Den bör sålunda blifva af ofantligt värde för hvarje moder, helst som den därtill lämnar henne en god hjälp med barnens sysselsättande, och gifver mer än tillräcklig ersättning för prenumerationspriset.

I SIN MÖRKA BUTIK SITTER ALI ABDULLAH KHAN.

ute i världen? Där borta, där himmel och haf mötas, där försvinna alla skeppen. Hvad är där bakom? — — —

Och Sakhine kan berätta de vackraste österländska sagor, men om skeppen, som segla förbi, vet hon intet.

I sin mörka butik sitter Ali Abdullah Khan. Den svarta rosenkransen löper rundt mellan hans fingrar. Och till honom komma idel sorgsna tankar. Alla bära de inom sig Fatma Sultana. Han ser henne blek och med de stora dunkla ögonen utan ljus och skiftning, som när anden flytt. Såsom kvinnorna i fjärran Persien hade han velat uppfostra henne, afstängd från all världens fördärf, och ej fritt

såsom nutidens unga turkinnor lefde. Med den hvita muren hade han omgärdat henne. Men genom en liten springa hade hon skådat det oändliga hafvets flytande främmande väsen. Och de hade lockat henne bort — skeppen, som seglade förbi — fångat alla hennes tankar. Han kom att minnas den österländske härskaren, som byggt åt sin dotter ett slott på en klippa och själf låtit bära ormen till henne bland rosor.

I sin ångest låter han kalla en persisk undergörerska, att hon skall afvända det "onda ögat", som hvilar öfver huset. Och hon kommer till honom i butiken, höljd i sina svarta slöjor. Och genom allt det svarta gas talar

hon till honom, liksom en sibylla. Och hon är fjärran honom och dock nära liksom en röst ur mörker.

— — — "Fatma Sultanas ande är borta. Fångats har den af ett af de skepp, som seglat förbi. Hennes kropp sörjer sin ande. Därför tvinar den bort. Det främmande skepp, som håller hennes ande fången, måste kallas åter med hemliga makter, för att du skall se din dotter blomstra som förr. Till min hjälp vill jag ropa den egyptiska besvärjerskan Zohra. Men du skall förbereda din dotter, att hon må bistå oss och längta sig skeppet åter — — —"

(Forts. o. slut i nästa nr.)

Uppgif lifvidd (under armarne, midjevidd och kjollängd) erhåller N. till Eder figur

fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blus-lif 40 öre, Kjolmönster utan slöj 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barn-äktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldraktmönster 1 kr.

Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

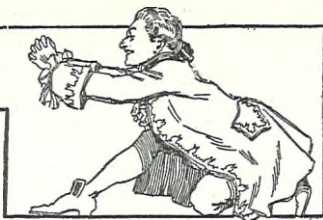
Mästersamuelsgatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

SEGERPALMEN

Skådespel i fyra akter af
Hilma Söderberg.

Prisbelönt vid Iduns dramatiska pristäffling.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Wærnhagen. Det var bättre förr, Thomas.

Thomas. Jag undrar det. — Menar du att vi ska ta alla allvarligt?

Wærnhagen. Ja, hvarför inte.

Thomas. I så fall är det väl ingen nyhet för dig om jag säger att... att jag inte hör till dina beundrare.

Wærnhagen. Vare det mig långt ifrån att begära din beundran! Men jag skulle gärna se, att ingen fiendskap fanns.

Thomas. Hvilket ord!

Wærnhagen. Jag undrar om det inte passar. Åtminstone tror jag att det gjort det under de sista två åren — under den tid jag nu har varit statsråd.

Thomas. Du vet ju, att våra åsikter inte är desamma. Åtminstone ha de inte varit det under den tid du har — setat vid makten här i landet.

Wærnhagen. Jag kan förstå att det är din tro. Men anser du också, att du har riktiga skäl för den tron?

Thomas (efter en kort tystnad). Kan du räkna kompromisserna?

Wærnhagen. Du tycks kunna göra det i mitt ställe.

Thomas. Inte endast jag.

Richter Wærnhagen. Du är alltså absolut öfvertygad om att jag är en affälling.

Thomas. Kanske icke det. Jag som i stället än du — aldrig varit annorlunda än du är nu. Man har gjort sig skyldig till det misstaget att i dig se en annan än hvad du varit.

Wærnhagen (lätt gäckande). Låt oss då hoppas att de fortitara att göra sig skyldiga till det misstaget!

Thomas. Du kommer säkert alltid att ha en trogen talang. Men — den har nog tunnats af nu.

Wærnhagen (halft uppriemd). Ja, jag tycker det är märkvärdigt att det finns något alls kvar af den. I vår tid är det mer än sällsynt — jag har ju varit minister i två år. (Med förändrad röst.) Jaså, du tror att jag ständigt varit densamme. Aldrig så där ung som du?

Thomas. Din egen mor säger nej. Och hon bör ju ändå vara vittnessgill.

Wærnhagen. Inte riktigt. Hennes temperament och mitt ha alltid varit så olika. Hon har alltid känt sig som en revolutionär — ständigt i krig med samhället. Och jag har varit mera fredlig.

Thomas. Du som alltid kallats för en stridsman!

Wærnhagen (en smula förargad). Jag är dock inte ansvarig för hvad andra behaga säga! Hur lätt en myt uppstår och lanceras, vet du väl.

Thomas. Nåja — då är det ju sant hvad jag säger. Folket tror att du är en annan än den du är. Det är således oriktigt, när man kommer och säger att du är en öfverlöpare.

Wærnhagen. Man säger alltså det. Än så länge har jag inte sett det tryckt. Annat än i den här. (Pekar på en tidning som ligger utbredd på bordet framför soffan.) Men det var väl en tämligen gifven sak. Jag är ju inte socialist.

Thomas. Så trångsynta är de inte. Man kan mycket väl ha deras fulla förtroende (sparkar på tidningen) utan att vara socialdemokrat.

Wærnhagen. Kanhända. Du står ju ganska högt i kurs.

Thomas. Jag tänkte verkligen inte på mig!

Wærnhagen (kort). Nej, jag förstår ju mycket väl, att du tänkte på Eugen Cassel.

(Paus.)

Wærnhagen. Suzanne kommer väl hit före midnatten?

Thomas. Ja. De sa' att de skulle vara tillbaka rätt snart.

Wærnhagen. "De"? Javisst, fröken Bendix är med — det var så rätt. (Stiger upp och går ett slag.)

Thomas. Hvad tycker du om henne?

Wærnhagen (tämligen ointresserad). Fröken Bendix? — Hon är ju en skönhet. Och dessutom rik.

Thomas (stött). Jag tänkte inte på dessa två fakta. Hon är väl också något mer än det!

Wærnhagen. Jag känner henne verkligen så litet. Men se här har du ju henne. (Ser ett ögonblick på kortet. Fortsätter promenaden.)

Thomas. Känner du henne litet? Jag tycker Suzanne har berättat, att umgänget är ganska intensivt.

Wærnhagen. Mellan henne och Suzanne då. Du är väl också ganska intimt bekant?

Thomas. Vi äro goda vänner.

Wærnhagen. Kanske ännu mer!

Thomas (skrattar till). Hvad menar du... Tror du att man begär stjärnorna!

Wærnhagen. Ja, det trodde jag ungdomen gjorde!

Thomas (i en ton som skall vara skämtsam). Ungdomen kan mycket väl resignera... när den vet på hvilken lott stjärnan faller.

Wærnhagen (hastigt). Hvad menar du?

Thomas. Har du inte hört det?

Wærnhagen. Hvad?

Thomas. Om fröken Bendix och Cassel?

Wærnhagen. Det är inte sant!

Thomas (förvånad). Hvarför skulle det inte vara sant? Det finns väl inte två människor i landet som bättre passa för hvarann.

Wærnhagen (tar i). Men de ha ju känt hvarann länge. Och det har ju i så fall inte funnits det ringaste som hindrat dem från att gifta sig.

Thomas. Låt oss nu komma ihåg hvad han varit. Ingenting.

Wærnhagen (nästan ofrivilligt och med beundran i det ironiska tonfallet). Poliukern af Guds nåde!

Thomas. Det ger inte bröd här i landet. Det skaffar en bara dåligt rykte.

Wærnhagen. Men hon står väl i så fall höjd öfver sådant!

Thomas. Naturligtvis. Det är nog han själf som är dum. Och så är han ju den anspråkslösaste man vi ha i Sverige.

Wærnhagen. Låt mig då tillägga, att en äregirigare man ha vi inte heller.

Thomas. Jag tror dig. Men han är inte fåfång.

Wærnhagen... Jaså, man har räknat ut att Cassel och fröken Bendix passa för hvarann. Jag förmodar att det är farmor som har tänkt på sin älskling. Hon har alltid redligen gjort sitt ifråga om konspirationer till förmån för Cassel. Jag skulle ha haft stor orsak till glädje, om hon också lagt sig ut ett grand för sin egen son.

Thomas (vid godt humör). Det har hon kanske ansett sig inte behöfva! (Lyssnar.) Nu ha vi dem här. Stig in!

(Eva von Arnold öppnar hastigt dörren. Är klädd i studentmössa. Viftar med en tidning.)

Eva. Jag är färdig att krevera! Har du sett på maken till oförskämd artifel! Och hvilken diktatorston han tar sig, den karlen! (Får se Wærnhagen och är nära att tappa all kontouans. Det första hon gör i häpenheten är att gömma tidningen bakom ryggen. Försöker därpå se obesvärard ut.)

Thomas. Jag får presentera: kandidat von Arnold — min far.

Eva. Förlåt... jag hade inte en aning om att Thomas hade främmande.

(Försöker obemärkt rulla ihop tidningen och sticka ner den i parasollen.)

Thomas. Sätt dig, Eva. (Skjuter fram en stol.) Hvad är det nu du är upprörd öfver igen?

Eva. Åh... det var ingenting.

Wærnhagen (småleende). Jag tyckte det lät allvarsamst nog.

Eva. Det är mitt sätt! Jag begagnar alltid så stora ord. (Väljer annat samtalsämne.) Men hvar är Suzanne och Beatrice?

Thomas. Jag väntar dem när som helst. Har du inte sett till dem ute i stan?

Eva. I morse. Professor Danckvardt stod midt på torget och bugade sig för Beatrice. Jag hade aldrig trott, att den människan var så mjuk i ryggen. Han buktade sig som en orm. — Hur blir det med middagen?

Thomas. Som vi kom öfverens.

Eva. Du håller väl ett finare tal. Kom ihåg att man aldrig kan säga nog vackra ord om Beatrice. Man får känna sig tacksam öfver att en sådan människa går här på jorden. Hon vågar alltid hvad ingen annan vågar — jag vet ingen så orädd som hon. (Vänder sig till Wærnhagen.) Om det inte skulle vara justitiarådinnan Wærnhagen.

Wærnhagen (småleende). Ja, min mor hör inte till de feiga. — Men hvad säger ni, fröken, om en liten ändring i programmet? Jag tillät mig proponera att få vara med om middagen på ett hörn, och Thomas var vänlig nog att inte neka. Men han talade väl rätteligen endast å egna vägnar... (Ser frågande på henne.)

Eva (ytterst artigt). Nej, i den frågan hade han säkert så vidsträckt fullmakt som allra helst. Vi känner oss naturligtvis högst smickrade.

(Skratt och röster utanför.)

Thomas. Nu!

(Beatrice Bendix och docent Max Cavalli komma först. Efter dem Suzanne.)

Suzanne (stannar en sekund vid åsynen af fadern. Blir tindrang glad). Pappa! (Springer fram till honom och slår armarna om hans hals.) Kare van! Hur har du kommit hit!

Wærnhagen. På samma sätt som du. Det gick utmärkt.

Suzanne (fattar hans båda händer och ser på honom). Men jag har då aldrig sett på maken! Hvad skall du göra här i Uppsala?

Wærnhagen. Fira första maj tillsammans med min dotter.

Suzanne. Alldeles förtjusande!

Wærnhagen (lösgör sig skrattande). Vill du inte nu låta mig hälsa på fröken Benjux. God dag, fröken.

Beatrice. Jag är nästan lika öfverraskad som Suzanne. Hvad blåser det nu för vindar i Sveriges rike, då statsrådet kan resa bort och roa sig en hel dag?

Wærnhagen. Vårvindar, fröken.

Suzanne. Nej, sunnavindar och vestanfläktar — det låter mera romantiskt.

Wærnhagen. Romantikens tidevarf är förbi nu, Suzanne. (Till Thomas.) Vill du vara god och presentera mig...

(Thomas presenterar Wærnhagen och docenten Cavalli för hvarandra.)

Suzanne. Misstag, pappa, misstag! I våra dagar är luften full af romantik. Visste du så mycket som jag, skulle du säga precis detsamma.

Wærnhagen (skrattar). Har du något emot att dela med dig af din visdom? Vid ett lämpligt tillfälle.

Suzanne. Inte omöjligt. — Men var god och sitt ned, mitt herrskap! Vi få nog stå sedan. Räcker inte stolarna till, så kan ju somliga af oss sitta på bordet — på ett studenthem i Uppsala är väl värre än det tillåtet!

Cavalli. Jag tror inte vi behöfver tillgripa den sista utvägen. (De sätta sig. Det är tyst under några ögonblick.)

(Forts.)

№ 4711

CORDIALE

Modernaste Balparfym.

Tillräckligt med en högst två droppar på näsduken.

Bland våra tidskrifter häfdar "Ord och Bild" allt fortfarande sin rangställning som den utan all jämförelse förnämsta och lämnar i sitt målmedvetet fulltöjda litterära och konstnärliga ledarskap sina konkurrenter af kosmopolitisk magasinistyp oändligt långt bakom sig. Vi kunna ej heller nog varmt anbefalla hvarje bildadt svenskt hem, som genom en öfverblickande och utredande månadsrevy vill stå i levande kontakt med dagsfrågor och tidsströmningar, att genom prenumeration på denna, visserligen något dyrare, men i förhållande till sitt gedigna innehåll dock verkligt billiga tidskrift befrämja ett i hög grad förtjänstfullt nationellt kulturverk.

Januarihäftet för innevarande årgång — "Ord och Bilds" sjuttonde — föreligger redan färdigt och ger ett ståtligt prof på tidskriftens allsidiga och utsökta innehåll. Det inledes med en kort, men kärnfull minnesruna öfver konung Oscar jämte en förträfflig reproduktion efter Anders Zorns porträtt i etsning af den hälsangångne monarken. (Af samma berömda etsning ämnar för öfrigt Ord och Bild inom kort föreställa en fotografvy i originalets storlek och tryckt på etsningspapper att tillhandahålla tidskriftens prenumeranter för endast 5 kr., hvarigenom dessa sättas i tillfälle att för ett rent bagatellpris förvärva en lika måsterlig som konstnärligt förnäm bild af den folkäre konungen.) Efter detta följer ett porträtt i tontryck af konung Gustaf efter Oscar Björcks oljemålning samt ett par af Liljefors u märta djurbilder i Thielska galleriet. Bland haftets litterära innehåll framstå främst en diktcykel af Verner von Heidenstam, omfattande icke mindre än ett tiotal nya dikter med konstnärliga ramteckningar af Eva Jancke-Björk; ett uppslag till "Ett svenskt pantheon", bilder och text, af vår populära målare Carl Larsson, samt ett hittills utryckt dramatiskt tillfällighetsstycke af Anne Charlotte Edgren-Leffler. Professor Karl Warburg behandlar i en fängslande uppsats C. J. L. Almqvists ryktbara berättelse "Det gar an", dess litteratur-historiska förutsättningar och den strid, som uppstod om dess tendens. Den kände konsthistorikern Carl G. Laurin ger en briljant och rikt illustrerad skildring af den geniale franske satiriske tecknaren Honoré Daumier, som afled år 1879 efter att "i hela sitt lif ha skrattat åt den mänskliga dumheten", och af hvilens ytterst sällsynta tafflor på sistone nu också en förvärfvats åt Sverige. Gustaf Ullman bidrager med ett par dikter, Gustaf Janson med en novellet o. s. v. Redaktör Wählin är att lyckönska till det charmanta ingångsnumret, som för visso måste vara ägnadt att värfva "Ord och Bild" många nya vänner!

KGL. TEATERN behåller fortfarande som gäst hr Wilhelm Herold, hvilken de senaste dagarna uppträdt i Carmen (Don José) och Aida (Radames). Hans spanske soldat har ingenting förlorat af intensiv karaktärsåtergivning och sången bäres af samma styrka och intelligens som tillförne Radames' roll är ju hvad den mänskliga gestaltningen beträffar endast schablon i jämförelse med Bzets hjälte, och sångaren undvek där också att modelera figuren med några särdrag, utan lade hufvudvikten på det vokala återgifvandet, hvilket fyllde alla berättigade anspråk, om man undantar att själva rösten, på grund af sin mera dramatiska än lyriska art, ej äger detta simmande bel canto som den italienska musiken fordrar.

INTIMA TEATERN framförde mellan jul och nyår sitt tredje kammarspel: *Oväder*. Detta visade sig vara vekare i färgen än de två andra, snarast en liten stockholmsnovell med höstens och ålderdomens vemodiga ro som grundstämning och ovädet såsom det tillfälliga och öfvergående. De spelande fyllde godt sina roller, särskildt herr Falck, ypperligt maskerad, gaf i hufvudrollen god illusion. Fru Björling i en obegriplig roll, hvilken författaren själf lär anse synnerligen svårspelt, gjorde hvad göras kunde och fröken Flygare var så enkel och färglös, som rollen kräde.

ÖSTERMALMSTEATERN har börjat det nya året med en repris af Selfrid Kinmanssons välment sagospel "Jon Blund". Den mycket barnliga historien kan måhända utöfva någon dragningskraft på ungdomen, nu under julloftet, men vi misstänka, att biografteatrarna locka starkare.

NYÅRSREVEYERNA behärska åter det stockholmska teaterlivet, och ingen kan vara mera förtjust åt detta faktum än hr Stockholm själf, som för sitt ansendes skull bygger miljonpalats åt den högre dramatiska konsten, men hvars sceniska författareideal heta Norlander och Leipziger.

Hr Norlander har i år levererat sin 30:de revy, som

bär det signifikativa namnet "Nr 30 Gustafsson eller Hva' bråkar dom för?" Den är så mångsidig, så innehållsrik och så bisarr, att den ej kan beskrivas. På sina ställen är den dum, fadd, med en viss rännstensodör, på andra återigen rolig och fyndig. Alla årets remarkabla händelser och skandaler få sin klatsch i delvis lyckade kupletter, och det hela avslutas med en lysande balett af de tolf timmarne.

Revyen speglas med strålände humor af Södra teaterns så godt som hela personal, och den kupletterna såsom presteras af fruarna Haring, Leijman-Uppström och Wahlgren samt hrr Textorius, Ullman, Engdahl och Adami m. fl. torde endast den vara tillräcklig att hålla stycket uppe öfver större delen af våren.

Hr Leipzigers nyårsbryd å Folkteatern bär den sinnrikt vitsiga etiketten "Hoppmans äfventyr", hvilket kunde låta en förmoda en travesti på Offenbachs kända opera, men i själva verket omböjler några droppar intrig af den bepröfvade extrakten: brackan "dagen efter"! Äfven här representera naturligtvis kupletterna med sina anspelningar på 1907:ans dygder och odygder de russin i soppan, som komma de snälla barnen att sluka den med frisk aptit. De, som lägga för med bästa humöret och således också få nöjet att bjuda på ymniga dacapo-portiöner, äro hrr Fastbom, och fröken Rydberg, "Folkans" nuvarande tvenne hörnpelare. Begejstringen om nyårskvällen stod högt i tak, och "Hoppmans äfventyr" komma enligt all sannolikhet att "vara fram till påska."

Från konsertsalen.

ANDRA POPULÄRA SYMFONIMATINÉEN i Berns salonger under hotkapellmästaren Richard Hennbergs anörande höjd på ett värdefullt program, sammansatt af Schubert, Schumann, Weber, Mendelssohn och Wagner. Det föreföll som om utförandet denna gång var jämnare och mera genomarbetadt än vid den första matinéen; särskildt kunde Webers Ouvertyr till Friskyttan — ett i och för sig förträffligt nummer på ett populärprogram — Schumanns Ess-dur-symfoni och Wagners förspel till "Mästersångarne" profitera af ett ganska moget spel.

Den talrika publiken var förtjust.

EN POPULÄR VISAFTON med öfvervägande svenskt program ger den kända skådespelerskan och visångerskan fru Anna Lundberg i K. F. U. M:s stora hörsal nästkommande tisdag. Behållningen tillfaller pastor John Hedbergs barnkolonier, och prisen äro 1 krona i salen och 50 öre å läktaren. Det är att hoppas, att visafonen, såväl för det goda ändamålet som för den populära artistens skull, blir talrikt besökt.

VILL NI HA
garanti för en ren och oförfäddad naturaft, använd då utslutande A.-B. LINGONS tillverkningar. Genom moderna apparater i filtrer- och steriliseringsväg äro vi i stånd leverera safter utan spår af vare sig konserveringsmedel eller andra tillsatser.
Kontrollant:
Prof. G. Lagerheim
Guldmedalj:
NORRKÖPING 1906
LUND 1907

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 12—18 JAN. 1908.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; wienerschnitzel med potatis; mjölk; kaffe eller te med scones. Middag: Consomme med tunga och tryffel; stekt fylld svincarré med brynt potatis och salader; glacemaräng.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svincarré (rester från söndag) med brynt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grilljeradt buljongskött med stufvade morötter; saft-soppa med klimp.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; kokt sill med smör och ägg samt potatis; kaffe eller te. Middag: Kalkkötletter med ärtor; äppelpaj med smördeg och vispad grädda.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bifstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetariansk juliennessoppa med ostsmörgåsar; kokt kolja med äggstanning och potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fiskkroketter (rester från onsdag) med champinjonsås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Dillkött på får med potatis; lingonpöron med grädda.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; pytt i panna med rödbetor; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa med fläskkorf; pösmunkar å la Skogshöjd med sylt.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; äggöra med rökt svinfilé; mjölk; kaffe eller te. Middag: Korfkaka med skiradt smör och lingon; blåbärssoppa med skorpor.

RECEPT:
Stekt fylld svincarré (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. carré med ben, 3—4 äpplen, 1 hg. katrinplommon, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 msk. smör, 1/2 lit. kokande vatten.
Till garnering: 2 hg. katrinplommon.
Beredning: Carrén tvättas med en duk doppad i hett vatten. Äpplena skalas och skäras i klyftor, katrinplommonen sköljas i ljunt vatten, förväljas och urkärnas. Köttet lossas vid den tunna sidan af kotletraden, så mycket att man kan sticka in äppelklyftorna och katrinplommonen, hvarefter det åter hopsys. Carrén brytes i smöret antingen i ugn eller gryta och spådes med vatten litet i sänder. Till stekningen åtgår omkr. 2 tim. Serveras med sin egen jus, som silas och skummas noga.

Glacemaräng (f. 6 pers.).
Maräng: 5 små äggvitor, 150 gr. florsocker.

Skumglace: 5 äggulor, 100 gr. socker, 4 dcl. tunn grädda, 1 knivsudd vanilin, 3 dcl. tjock grädda.

Beredning: Äggvitorna vispas till hårdt skum och vispningen fortsättes 1/4 tim. Sockret nedsiktas därefter försiktigt i äggviteskummet. Massan läggres på väl rengjord, smordad och mjölad plåt i form af aflånga maränger, som slätas öfver med en sked och beströms med socker. De gräddas i svag ugnsvärme, tills de äro half-

torra och släppa plåten, då de uttagas, formas på ett ägg och få kallna. Äggulorna röras med sockret i 20 min. Den tunna grädden kokas upp med vanilinet och tillsätts de rödda äggulorna under vispning. Krämen hålles tillbaka i kastrullen och får under fortsatt vispning sjuda, då den upphålles och vispningen fortsättes tills krämen är kall. Den till hårdt skum slagna grädden nedröres, massan slås därefter i glacemaskin och vrides omkr. 10 min. hvarefter den nedpackas och fryses 1—2 tim.
Marängerna fyllas med glace och serveras dubbla.

Grilljeradt buljongskött (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. buljongskött (helt förbringa), 8 ansjovisar, 2 ägg, 1/2 kkp. stötta skorpor.
Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 1 kkp. buljong.
Beredning: Köttet skäres i vackra skifvor. Ansjovisarna rensas, urbenas och hackas fint samt blandas med de uppvispade äggen, hvarefter kött-skifvorna doppas däri och vändas i de stötta skorporna. En tackjärnspanna upphettas långsamt, smöret brytes däri, kött-skifvorna nedlägges och brynas på båda sidor, hvarefter buljongen påspådes och köttet får färdigsteka med slutet lock omkr. 5 min.

Äppelpaj med smördeg (f. 6 pers.).
Smördeg: 1 hg. smör, 2 kkp. mjöl, 1 msk. brännvin.
Till fyllning: 2 liter saftiga äpplen, 1—2 kkp. strösocker, 1/2 kkp. vatten.

Beredning: Smöret tvättas och blandas raskt med mjölet och brännvinet, hvarefter degen utställes att bli kall. Äpplena skalas, skäras i tunna skifvor och kärnhusen borttagas. De läggas hvarfals med sockret i en pajform, (öfversta hvarvet bör vara äpplen) och vattnet tillsättes. Pajdeggen kallas ut till 1 cm. tjocklek och ett lock till formen utskäres. Formens kant penslas med vatten och deglocket fasttryckes mot formens inre kant. Deglocket penslas med uppvispadt ägg och beläggres rundt om med en remsa af degen, som krusas med en spetsig knif. Resten af degen utskäres till blad eller stjärnor och därmed garneras pajen. Den gräddas i god ugnsvärme omkr. 1 timme, eller tills den fått en vacker, gulbrun färg.

Pajen serveras varm eller kall med vispad grädda.

Kokt kolja med äggstanning (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. kolja, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika.

Äggstanning: 4 ägg, 3 kkp. gräddmjölk, 2 msk. fint hackad persilja.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).

Beredning: Fisken skrapas väl från stjärten uppåt, uppskäres och inälfvorna urtagas. Rom och lever tillvaratagas. Den sköljes mycket väl och torkas med en fiskhandduk samt ingnidnes med saltet och ättikan och får ligga 1/2 timme. En eldfast form smörjes med kallt smör. Fisken torkas ånyo och skäres i bitar, hvilka nedläggas i formen tillika med den väl sköljda romen och levern. Till äggstanningen vispas äggen väl med mjölet och den sköljda samt fint hackade persiljan. Äggstanningen hålles öfver fisken och formen öfverbindes med smörpapper. Anrättningen kokas i vattenbad i ugnen omkring 1/2 timma eller tills fisken kännes mjuk. Den serveras med skiradt smör och potatis.

Pösmunkar å la Skogshöjd (f. 10 pers.). 7 dcl. gräddmjölk, 50 gr. strösocker, 8 bittermandlar, 2 msk. smör (40 gr.), 225 gr. hvetemjöl, 6 ägg.

Till kokning: 1 kg. flottyr.
Beredning: En kastrull med rund botten smörjes med litet kallt smör. Mjölken ihålles och sockret samt den skallade och malda mandeln tillsättes. Mjölken får koka upp och det kalla smöret lägges; därefter vispas hvetemjölet och massan får koka under det den arbetas väl tills den släpper pannan eller omkr. 10 min. Den upphålles i ett fat och, när den är kall, iröras äggen, ett i sänder.

Flottyrn upphettas i en järnkastrull, en sked doppas däri och därmed tagas 1/2 msk. af massan, som lägges i flottyrn. Munkarna böra formas så släta som möjligt och ej mer än 4 st. kokas på en gång.

De vändas med en hälslef och då munkarna ha vacker brun färg på båda sidor tagas de upp och lägges på gräpapper på varm plåt i spisen. De sockras och serveras varma med sylt.

Äggöra med rökt svinfilé (f. 6 pers.). 6 ägg, 12 msk. vatten,

ETT KAFFES AROM är beroende på konstruktionen af de maskiner på hvilka det är rostadt! Innehållsämnen i rostadt kaffe kunna vara högst olika äfven om samma råvara användes, allt eftersom rostningen är verkställd på mer eller mindre fullkomliga apparater. Ju bättre maskiner man använder vid rostningen desto mera fullkomligt utvecklas aromen, under det alla ohälsosamma biämnen aflägsnas och kaffet sålunda får en renare smak, en högre arom och blifver icke skadligt för hälsan. Solo-Kaffets rena smak och höga arom har således sin orsak, icke allenast uti en råvara, omsorgsfullt utvald bland de finaste javakavitéer, utan dessutom i den särskilda metod enligt hvilka dessa förädlas o. de enastående utmärkta maskiner på hvilka rostningen verkställs. Solo-Kaffe fr. A.-B. Malmö Kaffekompani, H. M. Konungens Hofleverantör, har därför den renaste smak den högsta arom och är det mest hälsosamma Javakaffe som finnes i marknaden.

3 msk. smör, (60 gr.), 3 hg. rökt svinfilet, persilja.

Beredning: Äggen vispas väl med vattnet. Smöret smältes i en kastrull med flat botten, äggblandningen hålles däri och omröres försiktigt öfver svag eld. Äggöran får ej koka och ej saltas, ty den blir därigenom vasslig. När äggöran stadgat sig upplägges den på ett varmt serveringsfat. Svinfileten skäres i tunna skifvor och lägges i krans rundt omkring äggöran. Anrättningen garneras med persilja och serveras som frukosträtt.

Blåbärssoppa (f. 6 pers.). 1 1/2 lit. färska eller 5 dcl. torkade blåbär, 2 lit. vatten, 1 1/2 kkp. krossocker, 2 msk. potatismjöl.

Beredning: Användes färska blåbär rensas de och sköljas. Vattnet kokas upp, bären lägges och få koka, tills de äro mjuka. Användas torkade får sköljas dessa väl och läggas i böt kvällen innan de skola användas, i det vatten de skola koka. Bären franslas och sockret tillsättes i soppan, som därefter få ett uppkok och arädes med potatismjölet utördt i litet kallt vatten. Soppan får ett godt uppkok och upphålles att kallna.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Plats ledig

för en hushållerska om ansökan ställes till Kom. O. J. Hedner, Eskilsäter, Värml.

VÄRDINNA. Bildad dam, kompetent att förestå ett väl ordnat hem sökes till 1:sta febr. 2 pers. hushåll. Aldre jungfru finnes. Svar med uppgift & ref. insändas inom 10 dagar till »Fabriksskötare», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Bemärk. Ingen gör sig besvär, som ej med kärlek kan vårda en rar 5-årig gosse.

Epidemiskvotersketjänsten

i Nedre Fryksdals distrikt, Värmland, är ledig att genast tillträdas. Årlig lön 500 kr. jämte fri bostad & sjukhuset och ersättning under tjänstgöring. Kompetensvillkor: sex månaders tjänstgöring & större sjukhus och en månad & epidemiskvoter. Ansökningar med betyg insändas till doktor A. Lindstein, Sunne.

LÄRARINNEPLATS för undervisningsvan och med goda rek. försedd lärarinna finnes plats under instundande vårtermin vid Mjölby Privatskola. Fullgoda kunskaper för undervisning i bl. a. tyska och franska i skolans 3 första klasser fordras. Lön 100 kr. pr läsmånad. Ansökan ställes till undertecknad före d. 8 nästa jan. Mjölby 21.12.1907. E. Borngren, apotekare, Skolstyrelsens ordf.

FAMILJ, bosatt i naturskön trakt af Värmland, önskar lärarinna i vanl. skolämnen och pianospelning för 9-års gosse. Ans., åtföljd af rek., foto. och löneanspråk, snarast möjligt under adr. »Nioårings», Iduns exp.

I godt ungarshem

är värddinneplats ledig. Den sökande bör helst vara yngre samt musikalisk. Reflekterande torde lämna upplysningar samt sända foto. och uppgifta ålder till »Plats i Stockholm», Iduns exp., Stockholm.

TILL värterminen önskas undervisningsvan lärare eller lärarinna för 2 barn, 10-11 år gamla. Reflekterande sände svar till e. prov.-läkaren W. Lilliedahl, Bysske, Norrland.

BÄTTRE dugig flicka eller kokerska van vid ordning och renlighet samt kunnig i matlagning, bakning m. m. får plats uti större fint hem på landet. Betyg, foto och lönepr. till »Förtroendeplats», Iduns exp.

ANSPRÄKSLÖS bättre flicka (28-30 år) kunnig att på egen hand sköta hem får genast plats. Västerlångg. 31, 3 tr., Sthlm.

HUSFÖRESTÄNDARINNA. Hos ung änkekan, som innehar större landegendom i närheten af stad, blifver plats ledig för ung eller medelålders dam eller barnlös änkefru. Den sökande skall vara af god familj, barnkär och villig lämna god omvårdnad åt en liten rar flicka, praktisk, verkligt huslig och kunnig i såväl enkl. som finare mat. och bakn. samt i allt, som nöer till ett hems skötsel, hafva ett jämnt och gladt lynne, behagligt sätt och yttre samt förmåga sprida glädje och trefnad i hemmet. 2 jungfrur finnes. Bet., ref., lönepr., åldersuppgift samt foto. sändes under adr. »Framtidsplats», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

EN duglig hushållsfröken eller kokerska erhåller bra plats på egendom nära stad. Goda betyg och rek. torde sändas till doktorinnan Ida Berger, Alingsås.

HOS mindre familj på bruk erhåller bildad flicka kunnig i matlagning, sömnad, handarbeten samt villig deltaga i skötseln af 2:ne barn genast anställning. Tvänne jungfrur finnes. Betyg, foto., rek. och löneanspråk sändes till »Bruk», Iduns exp.

HUSFÖRESTÄNDARINNA. Prästdotter eller annan bildad, anspråkslös, yngre, musik. flicka eller änka sökes att förestå stilla hem hos 40-årig tjänsteman i stad i södra Sverige. Själständigt verksamhet. Oberoende sökande, som ej förut innehaft dylik plats, äger föredrä. Svar till »Hemli», Iduns exp.

EN frisk, snäll och pålitlig flicka får plats som barnskötterska för 3 barn, emellan 2-7 år, om fotografi, referenser, samt löneanspråk insändas till »Box 10», Wara.

Kvinnlig tecknare

får plats nu genast hos Grafiska A.-B. Kliché, Norrlandsg. 13.

Sjuksköterskebefattningen

här i staden kungöres ledig att tillträdas den 15 mars 1908. Lön 450 kr. Semesterpenningar 40 kr. Fri bostad och kost. Rätt att för enskild sjukvård uppbära ersättning enligt taxa. Ansökningshandlingar tillställas hälsovårdsnämndens ordf. sist före den 15 jan. 1908.

Hälsovårdsnämnden i Sölvesborg.

FLICKA, som genomgått högre läroverk samt gjort språkstudier i England kan 15 jan. få bra plats. Den som är skicklig i franska eller tyska har företräde. Svar med betygsafskrifter, fotografi och löneanspråk till »Framtidsplats», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

GUVERNANT. Undervisningsvan dam som vill åtaga sig läsa in en 12-årig gosse (genomgått folkskolans 4 kl.) i 3:de kl. vid elementarläroverk hösten 1908 erhåller genast plats på nyåret. Lönepr. och foto. öfversändes till »Tjänsteman», Borby.

EN anspråkslös lärarinna, van att undervisa i van iga skolämnen, språk och musik, erhåller plats i enkel familj på landet att läsa med en 12-årig flicka. Svar jämte foto., betyg och löneanspråk sändes märkt »Våren 1908» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Mede ålders fruntimmer

med godt sätt och som med redlighet och intresse vill med tillhjälp af en tjänare sköta en husmoders alla sysslor, erhåller genast anställning i tjänstemannafam. om 5 pers. Svar, häst åtföljd af foto., insändes märkt »Kv», under adr. S. Gumælii Annonsb., Stockholm. Insända betygsafskr. och foto. komma att återsändas.

EN bildad anspråkslös flicka med vänligt sätt, villig att förrätta alla inomhus göromål utom tvätt och skurning kan nu få plats hos nygift familj. Svar till »Plats», Göteborg p. r.

TROENDE, bildad, barnkär flicka, kunnig i enklare sömnad, önskas på nyåret i ämbetsmannafamilj. Svar till fru H. Berner, Örebro.

Till ansökan ledig

för tillträde den 1:sta mars 1908 kungöres ånyo befattningen som föreständarinna för Malmö stads skyddshem för flickor vid Skåra id i Riseberga socken, Kristianstads län. Löneförmånerna utgöras af årlig lön af 1,000 kr. samt bostad, kost, tvätt och läkarevård. Kompetensvillkor äro: skicklighet att medde å undervisning i folkskolans lärokurser och sång, kunnighet i kvinnlig slöjd, äfven väfning, samt förmåga att undervisa i huslig ekonomi. Befattningen till-sättes med fyra mån. ömsesidigt förbehållen uppsägningssrätt. Ansökningar, ställda till styrelsen för Malmö stads skyddshem och åtföljda af präst- och läkarebetyg samt handlingar, som styrka kompetensen, böra före den 1 febr. 1908 vara inkomna till undertecknad, styrelsens ordförande.

Malmö den 20 dec. 1907.

A. O. Stenkula.

LÄRARINNA för två barn om 11 och 7 år önskas efter jul i hem på landet. Betyg och vilkor till »Vårtermin», adr. Malmö p. r.

EN undervisningsvan lärarinna önskas för 2 flickor (8 och 10 år) till omkr. den 20 jan. eller 1 febr. Utanför staden. En god flicka, musik. och språkkunnig äger företräde. Foto., betyg och lönepr. sändes till »Barnkär», Falun p. r.

FÖR en flicka från godt hem finnes plats ledig att utträta husjungfrugöromål. Den sökande bör vara arbetsam, villig och ordentlig. Bref åtföljd af fotografi och rekommendationer afhämtas t. o. m. en vecka efter annonseringen. »F. T. W.», Järntorget, Göteborg p. r.

EN enkel flicka, kunnig i hushållsgöromål samt villig att tillse en 1 års gammal gosse, får plats nu genast om svar med foto., rek. och löneanspråk sändas till Iduns exp. under adr. »3 personers hushåll».

EN snäll och pålitlig husa erhåller plats den 15 januari i 2 personers hushåll. Eget rum erhålles. Svar med uppgift om ålder och löneanspråk samt betygsafskrifter till »L. J.», Gefle p. r.

I bildad, stillsam familj i Sörmland, nära station, önsk. som lärarinna och sällskap åt 8 års flicka en god, hälst musikal. ung kvinna, som trives på landet. Svar med uppg. & ålder, rek., lönevillkor och porträtt till »Genast 1908», Iduns exp.

Plats att förestå ett hem nära stad finnes för medelålders, bildad, musikalisk dam, som är fullt kunnig att sköta allt hvad till ett hem hör. Sökanden bör vara sparsam, frisk och utrustad med ett gladt lynne samt van att sysselsätta och handleda barn. Svar till »Frisk och glad», Iduns exp. f. v. b.

SKICKLIG kokerska, väl rekommenderad, får i slutet af januari plats mot hög lön i disponentfamilj i mellersta Sverige. Svar till Fru Unger, Arbrå.

Hushållerska.

som med sparsamhet och omtanke kan sköta ett ungarshushåll, erhåller plats på landegendom i Dalsland den 10 mars 1908. Svar innan den 12 februari, med rekommendationer, löneanspråk och ålder samt fotografi till »Landtbrukare 28», Kristinehamn p. r.

SNÄLL villig flicka som vill utträta en jungfrus sysslor, erhåller genast god plats i liten familj. Rek., foto., löneanspråk sändes till »Nyåret 1908», Iduns exp.

PLATSSÖKANDE

Plats att förestå ett hem

sökes af bildad, huslig, ordentlig, sparsam flicka, kunnig i matlagning och alla sysslor. Barnkär. Svar till »Humor», Iduns exp.

UNG musik. flicka, som genomgått hushållsskola, önskar plats på nyåret hos äldre dam som sällskap och biträde i hemmet. På lön fästes mindre afseende än på vänligt bemötande. Svar till »Olga», Elgå p. r.

LÄRARINNA, som genomgått Handarbetets Vännerns teoretiska och fröken Brunzons praktiska kurser i väfning samt kunnig i glansstrykning, önskar plats till våren. Goda betyg och rek. Svar till »Kompetent lärarinna», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

21-ÅRIG FLICKA med goda betyg fr. 8-kl. elem.-lärov. önskar plats som lärarinna i fam. Kompetent underv. i vanl. skolämnen, språk och musik. Ben. svar till »Jan. 1908», Göteborg p. r.

BÄTTRE flicka önskar plats som hjälp åt husmoder, hälst i Stockholm. Är kunnig i sömnad och alla husliga göromål. Rek. finnas. Svar till »Jane», Iduns exp., Stockholm.

EN i matlagning skicklig, ordentlig flicka af god familj önskar plats i änkekan eller äldre herres hem till 1 febr. Svar till »C», Nyköping p. r.

NORRLÄNDSKA från godt hem, van vid husliga sysslor, sjukvård och väfning söker plats i familj hälst i Stockholm eller dess närhet. Svar till »C. 24», Iduns exp.

FLICKA af god fam. önskar plats såsom sällskap och hjälp, gärna där skrifvögöromål förekomma, t. ex. å bruk, hos häradshöfd. eller dyl. Är också villig hafva hand om större barn. Svar till »07-08», Iduns exp.

BILDAD huslig flicka söker plats som husmors hjälpreda. Kunnig i matl., bakn., sömn., handarb. Norra Inack: Byrån, Malmsskillnadsq. 27, Sthlm.

PLATS i fam., hälst på landet, önskas af bättre, musik. flicka. Kunnig i enklare sömnad och handarbete samt villig deltaga i alla förekom. göromål. Svar till »Familjemedlem», Stenungsund p. r.

EXAM. lärarinna, van att undervisa i Kindergarten och förberedande kl. önskar plats. Svar till »Barnaväns», Iduns exp.

SJUKSKÖTERSKA önskar plats nu i jan. som hjälp & läkaremotagning eller privat. Svar till »H.», Iduns exp. f. v. b.

NITTIOSEX (96) % af

befolkningen såväl barn som vuxna lida af tandröta. Orsaken till detta sorgliga förhållande är i de flesta fall:

FÖRSUMMAD skötsel af tänderna från tidigaste barndomen!

Använd därför redan från barndomen

UNG musikalisk flicka af god familj önskar komma till större herrgård eller hem som hjälp och sällskap. Svar till »S. M.», Luleå p. r.

30-ÅRIG flicka önskar plats i familj som hjälp och sällskap. Van vid alla i ett hem förek. göromål samt sömnad. Svar till »Familjemedlem», Örebro p. r.

VÄRDINNEPLATS söker 29-årig värmländska, fulit hemmastadd i alla husliga sysslor. Något musikal. Betyg och referenser från föregående plats. Svar märkt »Vintern 1908», Torsby p. r.

I GOD fam., hälst prästf. på landet, önskar ung flicka plats nu genast. Någon lön önskas. Tacksamt svar till »Anna», Tidningskontoret, Odengatan 63, Stockholm.

FLICKA, kunnig i matlagning, önskar plats som ensam i liten familj, hälst i Örebro. Svar till »27 år», Kolbäck p. r.

Värdinna.

Plats som värdinna & sanatorium, vid sjukhem eller i större privat familj önskas af medelålders, musikalisk dam, van vid att sköta ett hem och äfven van vid sjukvård. Goda referenser. Svar till »E. N.», Nedre Fogelbergsg. 5, Göteborg.

UNDERVISNINGSVAN, språkkunnig flicka önskar plats som guvernant eller slöjdlärlarinna. Genomgått Handarb. Vännerns skola. Svar till »A. L.», Skultuna p. r.

TVA anspråkslösa 20-åriga flickor önska platser på samma ställe eller hvar för sig. Har genomgått hushållskurs och villiga »deltaga i alla inom ett bättre hem förefallande göromål. Barnkär. Svar till »Arbetsamma», Stens-torp p. r.

FLICKA önskar lättare plats, hälst på landet, som hjälp i mindre hem eller hos äldre dam. Svar till »För-äldralös», Uppsala p. r.

EN fint bildad flicka önskar komma i fin familj att mot fritt vivre lära hushållet. Svar till »Familjemedlem 1908», Helsingborg p. r.

BILDAD, huslig, musikalisk flicka, elev af Rich. Andersson och som genomgått kurs hos Thyra Grafström och Handarbetets Vänner, söker plats. Svar till »F. G. 24», Iduns exp.

UNG, huslig flicka af god familj, önskar plats som sällskap och hjälp. Är van vid skrifvögöromål samt villig att hjälpa barn med läxläsning. Små lönepr. Svar till »Enkel och anspråkslös», Hesselholm p. r.

UNG flicka som genomgått hushållsskola och är elev af Richard Anderson önskar plats i fin fam. Undervisningsvan. Svar till »Familjemedlem», Ljusdal p. r.

SJÖJDLÄRARINNA önskar plats till värterminen, genomgått 2-årigt seminarium, Lundska kursen, Handarbetets Vännerns teoretiska och praktiska väf-kurser, Handarb. Vännerns samskola, kurs på Näs, kurser i knyppling och lim-sömnad. Undervisningsvan, fina betyg och rek. Svar till »Slöjd 08», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING i Stockholm, med tillfälle till öfning i franska och engelska. Fru M. Hütling, Storgatan 7. Allm. Tel. 234 43.

Hushållselever

få god inackordering på naturskön egendom i Södermanland. Ungdom finnes. Svar till Fru Tora Anander, Dalby, Bettna. Rikstelefon.

FÖR ett genömgå en kurs i matlagning önskar en ung flicka under de närmaste månaderna inackordering i hushållsskola eller familj. Tillfälle att hålla en enkel diet önskas. Svar torde sändas till »20 år», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Inackordering

önskas i bättre familj på landet, hälst där någon ungdom finnes, af en ung flicka, för några månader eller längre. Ref. fordras och lämnas. Svar med utsatt pris och adress torde insändas till »Hvila», Sv. Telegramb. Annonsafd., Göteborg.

Kaffe ett gift?

Den bekante professor Thunberg i Lund varnar det svenska folket för kaffedrickandet såsom förstörande deras hälsa och välstånd.

Han hänvisar därpå, att kaffe innehåller starka gifter och uppräknar de sjukdomar, hvilka framkallas genom kaffedrickandet, nämligen:

Nervsvaghet, magkatarr, blodbrist, rubbningar i matsmältningen och dålig aptit. —

Professor Thunberg rekommenderar från folkhygienisk ståndpunkt att inskränka kaffekonsumtionen och därigenom förbättra kosten på annat sätt. Detta råd är desto mer berättigadt, som svenska folket år 1905 utgaf icke mindre än 27 millioner kronor för detta farliga njutningsmedel. Återhållsamhet från kaffe är så mycket lättare som en fullkomlig ersättning med fin kaffesmak och arom existerar och det under namnet "Kathreiner".

Det världsberömda "Kathreiner" rekommenderas af professor Almqvist vid k. "Karolinska Institutet" i Stockholm på följande sätt:

"Jag anser detta malkaffe synnerligen värdt att uppmärksammas af den svenska allmänheten. Det borde bli välkommet i familjerna och äfven i de offentliga inrättningarne. För barn och sjuka är det lämpligare än enbart kaffe."

Om er handlande icke för "Kathreiner" så vänd Er för erhållande af uppgift å närmaste "Kathreiner"-nederlag till Kathreiners Malkaffe-Fabrik i Göteborg.